

ETUPYÖRÄ

No 1 — 1963

POLKUPYÖRAPATALJOONA 1:n JÄÄKÄRIPATALJOONA 1:n POHJANMAAN JÄÄKÄRIPATALJOONAN 42-VUOTISJULKAISU

JÄÄKÄRIMARSSI

*Syvä iskumme on, viha voittamaton,
meill' armoa, ei kotimaata.
Koko onnemme kalpamme kärjessä on,
ei rintamme heltyä saata.
Sotahuutomme hurmaten maalle soi,
mi katkovi kahleitansa;
Ei ennen uskomme uupua voi,
kuin vapaa on Suomen kansa.*

*Kun painuwi päät muun kansan, maan,
me jääkärit uskoimme yhä.
Oli rinnassa yö, tuhat tuskaa, vaan
yksi aatos ylpeä, pyhä;
Me nousemme kostona Kulleroon,
soma on sodan kohtalot koittaa.
Satu uusi nyt Suomessa syntyvä on,
se kasvaa, se ryntää, se voittaa!*

HEIKKI NURMIO

K. E. N Y M A N

r a k e n t a a

Tervetuloa Sodankylään

Asukkaita: 10.637

Pinta-ala: 12.264 km²

Nähtävyydet: Vanha puukirkko, rakennettu v. 1689, tunturit, kuten Saariselkä ja Luosto, joissa retkeilymajat.

Koulut: kansa-, kansalais-, ja keskikoulu (kunnallinen) sekä lukio. (Ammatillisia kouluja on myös tulossa).

Kansakoulujen tarkastaja: Olavi Penttinen.

Veroäyri: 12 p

Kalleusluokka: I

Lääkärit: Lääket. lisensiaatit Samuli Auvinen ja Yrjö Leskinen

Sairaala: Sodankylän kunnansairaala.

... ja Yhdyspankkiin

Johtaja: Osmo Kesti

Puhelin: 45

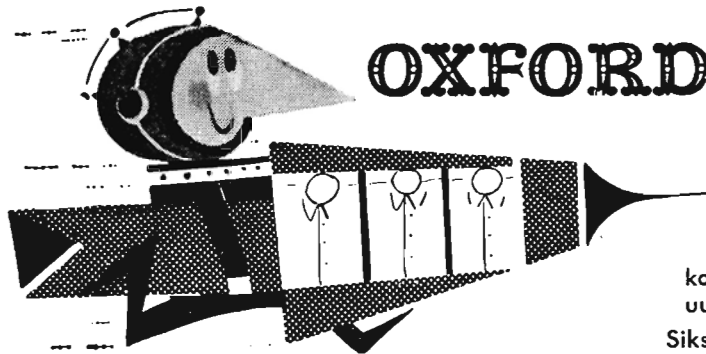
Avoimna: arkisin klo 9.30–15

lauantaisin klo 9.30–13

meidän

pankki

OXFORD-seuraa aikaansa

Oxford-paitojen kauluksissa käytetään länsisaksalaisia välivuori- ja kovikekankaita ja ne prässäetään uusilla, nykyaikaisilla prässeillä. Siksi Oxford-paitojen kaulus ei 'kupruile', se on joustava ja aina sileä. Ensiluokkaiset kankaat: Non iron, Schreiner-nailon, Sanfor jne.

Valmistaja Paita-Tiklas

Terveysten lähteenä

ovat maitotaloustuotteet voittamattomia

VAASAN KONTTORI

Maito juomista jaloin

Voi on aina voita

Juusto jokapäivän ruoka

TARKKAA

FLORA

AIKAA

MYY

Hovisevät

VAASA SÄÄSTÖTALO

PAAHTOTUORETTA KORONA KAHVIA

Aromitiiviissä KORONA-tölkissä ovat kahvin hienot maku, aromi- ja virkistysominaisuudet taatusti tallella.

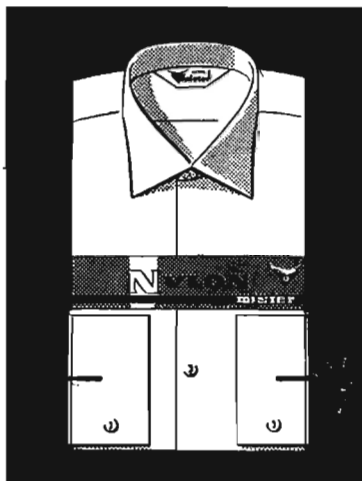
KORONA 250 g purkki . . 2:45

KORONA 400 g purkki . . 3:78

AINA
AITO
AROMI

 OSUUSKAUPAT

NYLON-MISTER

Helppohoitoinen.

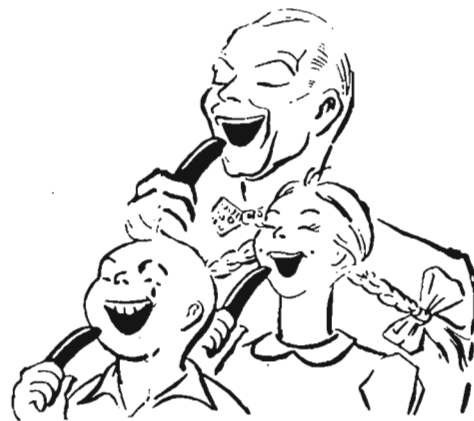
Raitakuosina Hinta 22,00

Valkoisena Hinta 20,00

mister

-PAITOJA

-kaupoista

He valitsevat KARJAKUNNAN

TÄHTILUOKAN MAKKARAA —

Tehkää Te samoin!

HE TIETÄVÄT ETTÄ Karjakunnan lihajalosteet ovat valmistetut valikoiduista raaka-aineista, joka merkitsee sitä että jokainen suupala on HERKKU-pala.

SYÖ HYVÄÄ — SYÖ TALOUDELLISESTI

Karjakunta

VAASA

Eversti Jorma Vetre
JP 1 komentaja vv 1943—45 .

Nykypäivän jääkäreille

Saatuani pyynnön esittää tervehdykseni Pohjanmaan Jääkäreille tulee mieleeni edeltäjäjoukko-osastonne — Jääkäripataljoona 1:n — sodanaikaiset vaiheet.

Noita aikoja muistellessani monet erilaiset tunteet valtaavat mieleni. Tunnen kaipaavani rehtejä ase-tovereitani. Muistelen niin menestyksen kuin vastoinkäymistenkin päiviä, noita päiviä, joiden kirkkaus loistaa himmentymättömänä muistojeni usvien takaa. Tunnen kunnioitusta niitä alijohtajiani kohtaan, joiden herpaantumaton tahto, sammumaton elämänusko ja elävästi tuntema isänmaanrakkkaus valoivat luottamusta ja toivoa miestensä mieliin sodan raskaina hetkinä.

Pohjanmaan jääkärit, ottakaa vastaan tervehdykseni ja joukko-osastonne jatkuvan menestyksen toivotukseni. Tervehdykseni ei unohta niitä, jotka ovat kansamme itsenäisyyden, vapauden ja kansanvaltaisen lakipohjaisen yhteiskuntajärjestyksen puolesta taistelleet.

Älköön koskaan tummuko tässä maassa jalojen miesten teot ja muistot.

Mikkeli 1. 2. 1963.

Eversti

PUOLUSTUSVOIMAIN KOMENTAJA,
JÄÄKÄRIPATALJOONA 1:n KOMENTAJA
vv 1933—38,
MANNERHEIM-RISTIN RITARI,
JALKAVÄENKENRAALI
KAARLO ALEKSANTERI HEISKANEN

Syntynyt 28. 10. 1894 Joroisissa,
kuollut 06. 11. 1962 Hämeenlinnassa

”Sotilaan korkein velvollisuus on kansansa palveleminen.”

Opp P J A A K K O L A :

Jääkäriperinteistä

Jokainen jääkäri on ylpeä sotilasarvostaan. Jo maamme itsenäistyessä iskostui kansaamme lähtemätön luottamus jääkäreihin. Viimeiset sotamme osoittivat, ettei noiden todellisten jääkäreiden nuoremille veljille osoitettu luottamus myöskään ollut aiheeton. Taistelukentillä on raskaimmat ja vaativimmat tehtävät annettu juuri jääkäreille, jotka suuren liikkumisnopeutensa ansiosta ovat ilmestyneet sinne, missä tilanne on kehittynyt epäsuotuisaan suuntaan.

Jaksaako nykypäivän jääkäri kantaa kunnian ja maineen kirjomaa jääkäri-nimeä? Vastauksen tähän pystyvät antamaan esimiehemme, jotka pitkäaikaisen kokemuksensa perusteella voivat tarkasti arvostella ja arvioida joukkonsa suorituskyvyn. Hei-

Mikä on vakinaisen palveluksen tarkoitus?

Aliupseerioppilas ja vakinaisesta palveluksesta vapautuva upseerikokelas vastaavat kysymykseen

Opp R PUNKARI:

Sotaväessä oleva nuori mies ei ehkä aina tule ajatelleeksi kaiken harjoituksen, kiireen ja tiukan kurin merkitystä. Eletään päivä kerrallaan, illan tullen ollaan onnellisia, kun taas kotiutuspäivä on lähempänä...

Maailma tuntee suomalaisen sotilaan. Parikymmentä vuotta sitten miljoonat hämmästelivät sitä pientä, pohjoista valtiota, sen nelimiljoonasta kansaa, joka taisteli kuin leijona lukumäärältään valtaavan ylivoimasta vihollista vastaan. Suomen kansaa on verrattu katajaan. Silloin kataja taipui, mutta ei katkennut. Me tämän päivän varusmiehet olemme saaneet olla todistamassa, kun kataja on noussut, taas se kasvaa ja kehittyy varsi suorana.

Kuulin jokin aika sitten erään eteläpohjalaisen kansanedustajan lausuvan: »Jokaisella kansakunnalla maailmassa on armeija. Jos ei omaa, ainakin vieras.» Meidän isämme antoivat meille mahdollisuuden palveluun omassa, suomalaisessa armeijassa. Siinä on nykyiselle sotilaalle lähtökohta, siinä tuki, jolta ponnistaa.

Me opimme sotaväessä asioita, jotka opettavat meille taistelutekniikkaa. Kun lähdemme siviiliin, osaamme kaivaa poteroita, osaamme ryhmittyä puolustukseen, osaamme hyökätä, koukata, tehdä rynnäköitä. Me hallitsemme monenlaisia tilanteita ja osaamme olkein johtaa ryhmäämme.

Kaikki tuo on tärkeitä. Meidän isämmekin osasivat nämä taidot. Mutta on virhe, jos ajattelemme

nyt elävämme itsenäisessä maassa vain siksi, että suomalainen sotilas hallitsi teknikan, jota sodassa tarvitaan.

He halusivat taistella. He halusivat voittaa. Usein oli tilanne toivoton, mutta luja tahto ajoi heitä eteenpäin. — Mikä synnytti tuollaisen tahdon, johon koko maailman ihmettelevä huomio kiintyi? Sen synnytti isänmaanrakkaus. Juhlapuheissa usein kuultu sama kaikista huolimatta kätkee itseensä asioita, jotka pari vuosikymmentä siten saivat aikaan ihmeen. Sanotaan, että isänmaanrakkaus on jokaisessa ihmisessä itsessään. Sitä ei voida opettamalla keneenkään saada. Kyllä se meissä on, mutta sen merkityksen nuori mies oppii täysin tajuamaan vasta sotaväessä.

Nyt tulimme asiaan, joka sotaväen merkityksestä puhuttaessa on tärkeintä. Oikean isänmaallisen hengen luominen ja kasvattaminen nuoriin miehiin. Kun asevelvollinen tämän merkityksen oppii ymmärtämään, silloin hän ei laske enää ainoastaan »aamuja». Hän tahtoo tehdä parhaansa. Silloin selkenevät sotilaalle monet muutkin asiat. Opitaan huomaamaan mikä merkitys on tiukalla kurilla ja sääntöjen ja määräysten pikkutarkallakin noudattamisella.

Ja taas lähtee siviiliin ikäluokka, joka on kuin kataja. Kaikki me toivomme Suomen katajan saavan pitää suoran vartensa, kasvaa ja kehittyä. Mutta silloin kun tarvitaan, ei sen varsi katkea vielääkään. Myös nykyajan nuori on valmis maataan puolustamaan henkeen ja vereen niin kuin isämme tekivät. — Kiitos Miesten koulun.

ETUPYÖRÄ

Vastaava toimittaja evl O E Ylirisku
Toimitussihteeri kapt A Siltala
Toimitussihteerin apul kapt K Talvisto
Taloudenhoitaja yliv V Moilanen
Puh Vaasa 14361/14 Pankki KOP

Julkaisija:

JÄÄKÄRIPATALJOONA 1:N KILTA ry

ETUPYÖRÄ

kiittää ilmoittajiaan

taloudellisesta tuesta

Lukija:

suosi ja suosittele ystävillesikin
ilmoittajiamme

dän antamansa opetukset, kiitokset, jopa moitteetkin ovat meitä kannustaneet yhä sitkeämpään yritteliäisyyteen ja rohkaisseet silloin, kun oma usko tehtävän onnistumiseen on pettänyt.

Poikkeuksetta jokainen pataljoonassamme palvelut varusmies on voinut olla ylpeä saamastaan koulutuksesta. Tutuissa toveripiireissä on ollut hauska kertoilla tosikovista harjoituksista ja ikäänkuin itse-tietoisella hymyllä nujertaa epäilevät vastavälitteet. Se, jos mikään, lisää itseluottamustamme. Tunnem-

me olevamme kiitollisia siltä kunniaa, joka meille parhaimpien sotilasperinteiden kantajina on annettu.

Mutta jääkärillä, kuten suomalaisella sotilaalla yleensä, on myös voimakas auttaja — Herra, jonka auttavaan ja suojelemaan käteen voimme tarttua silloinkin, kun inhimilliset tekijät eivät mitenkään voi meitä auttaa. Kaikkemme yrittäen ja Häneen turvaten voimme kulkea isämme viitoittamaa kunnian tietä.

Upskok T VARHAMA :

Päivä oli aurinkoinen, mutta ei mitenkään lämmin. Pakkasta taisi olla peräti 20 astetta, silloin kun erälle konepajalle tuotiin lasteitain raakaraudaa, mikä enemmän mikä vähemmän ruosteista. Se päivä oli helmikuun 15. 1962, konepaja oli Pohjanmaan Jääkäripataljoona ja raakaraudat, se olimme me, me silloin aavistuksen verran pelokkuuteen ja itsesääliin vaipuneet nuorukaiset. Raakaraudasta oli tarkoitus tehdä vaunuja ja vetureita. Materiaalin ei annettu odottaa. Muokkaus alkoi.

Päivät pitkät ja joskus yötkin kajahtellivat terävät takomisen äänet milloin kasarmilla, milloin Vaasaa ympäröivissä metsissä. Me teimme kivääriotteita, poistuimme taakse ja eteen, syösyimme ja ryömimme, teimme rynnäköitä ja hiihtomarsseja useimmiten tajuamatta tai yrittämättäkään tajuta kaiken tarkoitusta. Olimme märkiä ja väsyneitä, lumisia ja kylmissämme ja tyytyväisiä silloin, kun olimme onnistuneet suorituksissamme, usein vihmäiseen asti ponnistellen. Koimme todeksi, että tahto korvaa ruumiillista kuntoa, ja kunto kasvoi tahtomuksesta. Meistä tuli kuuliaisia ja olimme olemaan vaunuja junassa.

Me täällä olevat varusmiehet siirryimme osastolle, jossa valmistettiin seitsemän vaunun vetureita. Meille alkoi uusi vaihe. Saimme oppia ja nähdä paljon uutta. Monien valkeuksien kautta olimme pyörittelemään ryhmää metsässä, kompassi alkoi

pysyä kädessämme ja karttakin kuisuksi jo jotain korvaamme. Pitkät selostukset tiivistyivät ytimekkäiksi käskyiksi ja me olimme näkemään koulutuksemme ja toimintojemme tarkoituksenmukaisuuden. Melle valkeni, mitä meiltä tostitilanteessa vaadittaisiin, ja vastuu alkoi painaa hartaitamme. Sodankylässä tuli meille tutuksi se osa maastamme, joka meille monelle oli ollut täysin outo, näimme sen kauneuden ja olimme rakastamaan isänmaastamme entistäkin enemmän, puolustustahtomme lujittui, valkkakin me hyvin harvoin rohkenimme pukea ajatuksemme sanoiksi.

Palasimme Vaasaan. Seitsemän vaunun vetäjät jäivät suorittamaan koeajojaan, ja me muut lähdimme Haminaan hankkimaan lisätehoa koneksiimme. Siellä ihastelimme kahtakymmentä aurinkoista päivää ja sadattelimme kahdeksaakymmentä sateista ja rumaa syyspäivää. Opiskelimme ja pohdimme kuumeisesti eri tilanteita, keskustelimme iltaisin avoimesti mahdollisuuksistamme, olimme epävarmoja itsestämme, kunnes tiedot ja taidot karttuivat, ja kurssin lopussa uskoimme pystyvämme vetämään kahtakymmentäyhdeksää vaunua ja vaikka enempiäkin.

RUK:n jälkeen alkoi jatkokoulutus sekä kokelaille että ryhmänjohtajille täällä omassa pataljoonassamme. Se antoi meille uutta uskoa, ja harjoitusmaastot kävivät meille pyhäiksi. Nyt katsomme hymyillen menneeseen ja voimme antaa kansallemme lupauksen: »Veturit ovat valmiit!».

Kapt A SILTALA :

Pataljoonamme kunniakas lippu saanut seuraajan

Pataljoonamme on seurannut lippuaan jo neljäkymmenen vuoden ajan. Tuohon aikaan on mahtunut runsaasti rauhan rakentavia vuosia, mutta myöskin sodan kovia ja katkeria aikoja, kaikki kunniakkaita.

Jo ammoisista ajoista asti on lippua totuttu pitämään vapauden symbolina, yhteen kokoavana ja yhdessä pitävänä voimana ja sen vuoksi pyhänä. Emme kenties ole itsellemme selvittäneet, mitä suurta ja pyhää tuohon tuulessa hulmuavaan lippuun sisältyy, vaan olemme valmiit perusteluitta tunnustamaan sen pyhyden. Olkoon lippu suomalainen Sinivalkoinen, tai oman pataljoonamme, on merkitys meille sama; tunnustamme sen tiennäyttäjäksemme ja johdattajaksemme.

Mutta lippukin on monessa suhteessa kuin ihmisen, kuin tunnustettu esimies, jonka tahto tinkimättä täytetään ja jota mielellään seurataan. Samoin kuin hengeltään mallikelpoinen esimies pystyy luomaan joukkoonsa teräksisen tahdon ja yhteishengen, alvan samoin pystyy lippukin. Alvan

samoin, kuin aikansa palvelut mitä parhainkin esimies joutuu ajanrattaan pyörähdettyä tietyn kierroksensa jättämään paikkansa nuorempien käsiin, vaikka hänellä vielä olisi paljonkin sanottavaa ja vaikka häntä miten uskollisesti seurattaisiin, niin käy lipunkin. Molempiin on ajan hammas jättänyt jälkensä. Kumpikaan näistä ei pysty niitä välttämään, eikä — peittämään.

Kun pataljoonamme lipussa nuo jäljet olivat jo silminnähtävät, lupautui Vaasan Sotilaskotiyhdistys pataljoonamme nykyisen komentajan everstiluutnantti O E Yliriskun tehtyä asiasta esityksen lahjoittamaan tarkoin entisen mallin mukaan valmistettavan lipun tankoineen ja vapaudenristeineen. Vanha lippu saatettiin arvonsa mukaisesti valmistajalle mallikappaleeksi. Alkuperäisen lipun on suunnitellut professori Carolus Lindberg.

Uusi lippu valmistui pataljoonamme vuosipäiväksi 1962. Sen nauлаustilaisuus järjestettiin Vaasan Upseerikerholla vuosipäivän aattona 10.3. Tilaisuuteen kutsuttujen joukossa nähtiin mm pataljoonas-

samme Terijoella palvellut, nykyinen 1. Divisioonan komentaja kenraaliluutnantti Tauno Kopra sekä Pohjanmaan Sotilasläänin komentaja eversti Eero Nuolimaa.

Pohjanmaan Jääkäripataljoonan komentajan everstiluutnantti O E Yliriskun lausuttua tilaisuuteen kutsutut tervetulleiksi piti Vaasan Sotilaskotiyhdistyksen puheenjohtaja rouva Siru Ulkuniemi seuraavan naulauspuheen:

»Tämä uusi, kaunis lippu, jonka juhlalliseen nauлаustilaisuuteen olemme kokoontuneet, on pataljoonansa kolmas lippu. Ensimmäisen lipun lahjoittivat viipurilaiset, ja se vihittiin tarkoitukseensa toukokuun 16. p:nä v. 1923, kaksi vuotta silloisen Polkupyöräpataljoona 1:n perustamisen jälkeen. Alkuperäinen lippu oli väreiltään erilainen kuin nykyinen; kuviot olivat samat, mutta pohjavärinä oli oranssi.

Nyt naulattavan lipun lahjoittaa Vaasan Sotilaskotiyhdistys. Lippu on Suomen Käsityön Ystäväissä käsin ommeltu erityiselle lippusilkille ja Taideakomo Hakkarainen on valmistanut tangon siihen kuuluvine hopeasine vapaudenristeineen. Huomaamme, että mainittujen liikkeiden huolellisen ja asiantuntevan työn tuloksena Pohjanmaan Jääkäripataljoona saa entisen veroisen ja uutuuttaan entistä ehomman lipun.

Lahjoittajan edustajana pyydän Teitä, Herra Kenraaliluutnantti Kopra, PPP 1:n ja JP 1:n edustajana sekä 1. Divisioonan Komentajana nauлаamaan ensimmäisen nauлаan».

Toisen nauлаan nauласi Pohjanmaan edustajana Pohjanmaan Sotilasläänin komentaja ev E Nuolimaa, kolmannen Terijoen ja Vaasan sotilaskotisisar rva Rauha Haapalimna, neljännen JP 1:n ja Pohm JP:n aliupseerien edustajana sotmest E Vanhanen, viidennen PohmJP:n varusmiesten edustajana alik M Tuorinemi.

Seuraavat nauлат nauласivat yksiköiden päälliköt yksiköidensä edustajina; 1.K:n ylil K Talvisto, 2.K:n kapt H Taimi, 3.K:n ylil P Seppo, TkK:n ylil P Hallasmaa, EK:n ltn P Auvinen, AuK:n kapt A Siltala.

Kahdennentoista nauлаan nauласi Vaasan Sotilaskotiyhdistyksen puheenjohtaja rva Siru Ulkuniemi.

Pohjanmaan Jääkäripataljoonan komentaja evl O E Ylirisku nauласi viimeisen, kolmannentoista nauлаan.

Tämän jälkeen pitämässään lipun luovutuspuheessa Vaasan Sotilaskotiyhdistyksen puheenjohtaja rouva Siru Ulkuniemi lausui:

»Pohjanmaan Jääkäripataljoonan uusi lippu on nauлатtu ja valmis käyttöön. Vaasan Sotilaskotiyhdistys on tarkoittanut tämän lipun jäähyväislahjaksi pataljoonan muuttaessa Sodankylään, mutta olosuhteista johtuen luovutus tapahtuu jo nyt. Jo huomenna, 41:senä vuosipäivänään pataljoona marssii uuden lippunsa jäljessä.

Lippu ei ole pelkkä koristus, se on paljon muuta. Tämä lippu on isänmaallisuuden, puolustusvalmiuden ja uhrautuvaisuuden vertauskuva. Pataljoona on jo lähes 40 vuotta kunniakkaasti seurannut lip-

Kenrl T Kopra nauлаa ensimmäisen nauлаan kapt A Fastan avustamana

puansa, ja lahjoittaja toivoo, että edelleenkin varusmiehet opetetaan kunnioittamaan lippuansa ja pitämään sitä pyhänä, koska se on pyhien asioiden tunnusmerkki. Silloin lippu täyttää sille annetun tehtävän. Suokoon Jumala, että tämä uusi lippu saa liehua pataljoonan kärjessä rauhan tehtävissä, mutta jos toisin käy, antakoon lippu uskoa, rohkeutta ja voimaa asein puolustaa isiemme maata.

Vaasan Sotilaskotiyhdistys on ylpeä saadessaan lahjoittaa Pohjanmaan Jääkäripataljoonalle uuden lipun, joka pataljoonan uudessa olinpaikassa kaukana pohjoisessa on muistona Etelä-Pohjanmaasta ja Vaasasta. Pyydän Teitä, Herra Pohjanmaan Jääkäripataljoonan Komentaja, Everstiluutnantti Ylirisku, vastaanottamaan lipun».

Vastaanotettuaan lipun ja luovutettuaan sen lippuvartiolle piti everstiluutnantti Ylirisku puheen lausuen:

»Kiitos naulaajille. He ovat siirtäneet aikanaan PPP 1:lle ja isänmaalle vihityn, rauhan toimissa ja sodan koettelemuksissa tahrattomana säilyneen lipun velvoittavat perinteet tälle nyt uusitulle Pohjanmaan Jääkäripataljoonan lipulle.

Kiitos luovuttajille. Vaasan Sotilaskotiyhdistys on erittäin arvokkaalla tavalla jättänyt pysyvän muiston pataljoonalle liittymällä lippuketjuun Viipuri—Terijoki—Vaasa.

Ottaessani Pohjanmaan Jääkäripataljoonan ko-

mentajana vastaan tämän kunniakkaisiin vaiheisiin sidotun lipun tunnen sen saattona vuosikymmenien uutteran kasvatus- ja koulutustyön, rajut, jopa epätoivoisetkin sodan ajat. Näen tuhansia ja taas tuhansia rajasissejä ja jääkäreitä, heidän taitavia johtajiaan ja kouluttajiaan, jotka oikeassa yhteishengessä ja jääkäriominaisuuksilleen uskollisina ovat täyttäneet kaikki tehtävänsä ripeästi, tarmokkaasti ja oma-alotteisesti. Lukuisa on niiden joukko, joiden osaksi on tullut lunastaa jääkäri-lipulle tehty vala sankarikuolemallaan. Myös heidän muistonsa ja heidän jättämänsä perinnön — isänmaan vapauden tinkimätön vaaliminen sisältyy nyt naulattuun lippuun. Se kertoo aina kantajilleen ja ympärilleen järjestyneille jääkäreille ikäluokasta ikäluokkaan samat velvoittavat sanat lipunkantajalle: »Jos oikea kätesi hakataan pois, käy lippuun vasemmallasasi, jos vasemmankin menetät, käy lippuun hampaillasi. Sinua mikään ei lipusta irroittaa saa, ei vaivat, ei haavat, ei hauta».

Nämä ajatukset saatelkoot nyt naulattua lippua sen ottaessa paikkansa Pohjanmaan Jääkäripataljoonan kärjessä. Luokoon se tuleviin jääkäripolviin uljuutta ja uskollisuutta rakastaa, rakentaa ja puolustaa tätä maata kaikissa sen kohtalon vaiheissa. Toivomme kaikki, että lippu saisi kauan rauhan toimissa viitoittaa jääkäreitten tietä ja lujittaa isänmaan itsenäisyyttä.»

Everstiluutnantti O E Ylirisku luovuttaa Jääkäripataljoona 1:n lipun eversti K Mikolalle. Vastaanottajan takana maisteri P Talvio. Lippu-upseerit; vasemmalla kapteeni A Fasta ja oikealla kapteeni K Maunula.

Sodankylä odottaa pataljoonaansa

Hyvää vauhtia on lähestymässä se mahdollisuus, jolloin Pohjanmaan Jääkäripataljoonan siirtyminen Sodankylään toteutuu. Onhan matkan pituuskin jo huomattava, mutta siirtyminen Lappiin oikein siellä asuakseen saattaa joitakin epäilyttää.

On ihmeellistä se, että vaikka Lapista nykyisin paljon kirjoitetaan, puhutaan ja sitä käydään turistina vähän ristiin rastiin ajelemassa, pysyy kansalaisten lapintietous verrattain matalana ja usein piintyneitten ennakkoluulojen sävyttämänä. Näinollen ei ole ihme, jos 35 v sitten Etelä-Pohjanmaalla arveltiin, onkohan enää ollenkaan järkensä puolesta aivan normaali se mies, joka vie perheensäkin »leivättömään Lappiin» ja vielä Sodankylään tunnetusti Suomen kylmimpään kolkkaan.

Tämän lehden 41-vuotisjulkaisussa N:o 1 — 1962, on kirjoitus siitä, mikä Sodankylä, tuleva Pohjanmaan Jääkäripataljoonan kotipaikka on. Palkkukunnan ulkonaiset elämänpuitteet on siinä hyvin ja asiallisesti esitetty. Tosin senkin jälkeen on nopeasti kehittyvällä seudulla ehtinyt jo syntyä paljon uutta: Liiketaloja, joissa nykyaikaisen yleisöpalvelun näkökohdat on huomioitu, on noussut monia ja entisiä on uudistettu. Erinomaisesti onnistunut linja-autoasema on valmis. Kirkonkylän katuvalaistus käsittää jo viidettä kilometriä.

Kun otamme huomioon, että Jääkäripataljoona lähtee Vaasasta, voimme ajatella, että Etelä-Pohjanmaan luonto ja kansa on sille kotoinen ja voimme kysyä, voiko niistä olosuhteista muuttava ollenkaan

Jääkärimarsin soldessa poistui uusittu lippu lippuvartion saattamana ja juhlaya tilaisuus oli päättynyt.

Kuukautta myöhemmin, 11. 4. 62, luovutti Pohjanmaan Jääkäripataljoonan komentaja everstiluutnantti O E Ylirisku vanhan, monet vaiheet kokeneen ja JP:n 1:n sotaretkillä seuranneen lipun Sotamuseon kokoelmiin. Sotahistoriallisen tutkimuslaitoksen johtaja eversti K J Mikola kiitti lahjoituksesta ja jätti lipun Sotamuseon hoitajan, maisteri P Talvion hoitoon ja huolenpitoon. Sotamuseossa

Tervehdys PohmJP:n Jääkäreille

E-Pohjanmaan Nuorisoseurat

viihtyä Lapissa. Kyllä kokemuksiakin on, paljonkin: Sodankylän ensimmäinen kirkkoherra Henrik Wegehus, syntynyt Ilmajoen pitäjässä viihtyi täällä 1730—1763, siis 33 vuotta. Lukkari Erik Nessman, kotoisin Kolvulahdelta palveli Sodankylän seurakuntaa 1853—1901, yhteensä 48 vuotta. Nykyisin on Sodankylän pitäjässä vakinaisesti asuvia eteläpohjalaisia useita satoja, eivätkä he suunnittele takaisin paluuta.

Jonkun ihmisen viihtyvyyttä on lopulta hyvin yksilöllinen kysymys. Siihenkin, mitä luonto tarjoaa, suhtaudutaan eri tavoin. Tässä yhteydessä on paikallaan huomauttaa siitä, että väestön luonteesta ja yleisissä katsantokannoissa Lapin ja Etelä-Pohjanmaan välillä on paljon yhteistä. Varsin laajalle levinnyt perinnäinen herätysliike tuntuu nykyisinkin vielä huomattavana elämäntutkimuksen muovaavana pohjana. Eri aloille ulottuva kulttuurityö on nuorekasta. Tietenkin luonnollista on, että paljon vielä on tehtävää. Onhan Lapin määrätietoinen rakentaminen alkanut oikeastaan vasta silloin kun Suomi itsenäistyi. Sen voimme kuitenkin sanoa, että se henki, jossa sotilasta pyritään kasvattamaan, tavoittaa Sodankylässä vastakatkua yhtä paljon kuin maassamme jossain muuallakin.

Rauhanaikana ei sotilasosastoja ole Sodankylässä ollut vakinaisemmin, lukuunottamatta erästä Rajan yksikköä eräsen jälkeen. Mutta se riittääkin todistukseksi erinomaisesta yhteishengestä ja monille aloille ulottuneesta yhteisestä harrastustoiminnasta.

Sodankylä toivottaa Pohjanmaan Jääkäripataljoonan ennakkoluulottomana tervetulleeksi.

on nyt jo miltei kaikkien joukko-osastojemme alkuperäisliput edustavana kokoelmana.

Sinä, lukijani, joka uskollisesti seurasi Jääkärilippuamme kunnan kentällä, voit tuntea kalpausta tietäessäsi, että se ei enää ole joukossamme, kalpausta siksi, että vain sille olit varannut syvimmän sopen sisimmässäsi. Mutta muista, vanhuksen on väistyttävä nuorukaisen tieltä ja tiedä; nuorukainen on kastettu, sillä on runsaasti voimia ja se on saateltu matkaan hyvien tähtien alla. Se tulee selviytymään tehtävästään edeltäjänsä tavoin. On lohdullista tietää, että lippuvanhuksemme ei siirtynyt vanhuudenlepoon unohtettuna ja tehtävänsä täyttäneenä, kunniakkaaseen seuraan se kelpuutettiin, jossa se todistaa suomalaisen sotilaan ja jääkäriin uskollisuudesta, uhrautuvaisuudesta ja lujasta uskosta isänmaamme tulevaisuuteen, niin nykyisille kuin tulevillekin sukupolville.

Syvin kunnioituksen tuntein muistamme Sinut, Jääkärilippuamme ja tunnustamme käsi sydämellä; Sinulta me saimme elämänuuskomme, Sinulta me saimme hengen, joka on ylväämpi muita — Jääkärihengen. Seuraajasi kulkekoon Sinun viittoittamaasi kunnian tietä ja valakoon se meihin samaa uskoa ja samaa henkeä.

Onkamuksen taistelut 23.-29. 8. 41

1. Joukot ja niiden tehtävät

Suojärven valtauksen jälkeen irroitti Karjalan armeijan komentaja Ryhmä Oinosen joukot 24. 8. 41 klo 5 alkaen niiden tilapäisestä alistuksesta saksalaiselle 163. D:lle. Ryhmä muodostettiin tällöin entiseen kokoonpanoonsa kenraalimajuri Oinosen johtoon ja alistettiin jälleen Karjalan armeijan komentajalle.

Ryhmä Oinosen (Ryhmä O) tehtävänä oli edetä Onkamukseen ja valmistautua jatkamaan sieltä Säämäjärven itäpäähen ja Munjärven suuntaan sekä osillaan Kostamuksen ja Liusvaaran kautta Porajärvelle. Ryhmän joukkojen tehtävät määriteltiin 24. 8. annetulla käskyllä, mutta jo ennen alistussuhteen päättymistä oli osia Ryhmä O:n joukoista pantu toimintaan. Niinpä mm URR ja JP 1:n osat 23. 8. suorittivat taistelun, joka palveli ryhmän sittemmin saamaa tehtävää ensimmäisen tavoitteen, Onkamuksen valtaamiseksi.

Käskyn mukaan tuli RvPr:n, jonka muodostivat URR, HRR, JP 1 ja joukkue TkiEsk/RvPr, tykistönään RatsPtri sekä vahvennuksinaan PionJ/PionP 3:sta ja kranaatinheitinjoukkue, sijoitusalueeltaan Evanniemi—Riuttavaara ajaa takaa peräytyvää vihollista Onkamukseen tarvittaessa kiertäen sen viivytysasemat. 2. JPr:n, johon kuuluivat JP 5, JP 6, JP 7 ja TkiK/2.JPr, tykistönään KvPsto 12 ja KvPsto 13, tuli aluksi edetä mahdollisimman nopeasti Suojärveltä Tsalkkiin ja valmistautua sieltä takaa-ajoon. SissiP 1, vahvennuksenaan PionJ/PionP 13:sta, tykistönään ErLinnPtri, siirrettiin autokuljetuksin Vegaruksesta Kaitajärvelle, josta sen tuli edetä Riuttavaaran ja Kostamuksen kautta Porajärven suuntaan. 24. RajaJK:n tuli edetä Liusvaaran kautta Porajärveä kohti ja ottaa yhteys PrK:n joukkoihin. Kenraalimajuri Oinosen alaisina oli lisäksi kaksi vajaan pioneerikomppaniaa sekä LinnRakP 341 ja LinnRakP 425.

2. Ryhmä Oinosen eteneminen Onkamukseen

Takaa-ajoon korpien halki kohti Onkamusta kenraalimajuri Oinonen lähetti jo 23. 8. aamuyöstä Riuttavaarasta URR:n, jonka komentajana oli everstiluutnantti H O von Essen. Rykmentti yllitti kahlaamalla Irstajoen sille alistetun JP 1:n komppanian valtaaman sillanpään kohdalla Kuurmalammen itäpuolella. Nopeasti edeten ratsain onnistui Vahv URR:n aamulla yllättää ja hajottaa noin komppanian vahvuinen rajavartio-osasto, minkä jälkeen rykmentti heti jatkoi soiden halki kaakkoon ja etelään suuntartuvaa kapeaa harjannetta pitkin ja yllätti klo 13.30 Näätälahden kylässä vihollisen huoltoportaan. Jätettyään Näätälahden seudun taaempaan tulevien puhdistettavaksi jatkoi

Vahv URR etenemistä soiden halki Onkamusta kohti. Sitä hidasti vihollisen pienehkö, mutta sitkeä viivytysosasto. Pimeän tullen evl von Essen keskeytti hyökkäyksen Yläjoen pohjoispuoliseen maastoon.

Aamuvahvasta 24. 8. Vahv URR ryhtyi jälleen hyökkäämään ja yllitti osillaan Yläjoen Palvatjärven pohjoispuolella. Klo 9 mennessä rykmentti pääsi Tsalkin—Munjärven tielle Palvatjärven ja Peltojärven välisellä kannaksella. Vihollinen suoritti voimakkaan vastahyökkäyksen ja taistelu kesti koko päivän. Vahv URR, joka oli kaksi vuorokautta hyökännyt ilman raskaiden aseiden tukea, joutui vihollisen ankarasti painostamana vetäytymään aamuisiin lähtöasemiinsa klo 17.30 alkaen.

Etulinjaan siirtyi klo 19.30 ratsumestari Leppäsen komentama HRR. Kenraalimajuri Oinonen oli 23. 8. iltayöllä lähettänyt eversti G Ehrnroothin HRR:n kanssa Evanniemestä URR:n perässä käskyllä ottaa johtoonsa Onkamuksen suunnassa etenevä URR ja sen jälkeen jo lähetetty JP 1. HRR saapui 24. 8. puolenpäivän alkaen Näätälahden jouduttuaan kahaakoimaan Naistenjärven suunnasta koilliseen peräytyvien vihollisosastojen kanssa. HRR lähetettiin viipymättä Onkamukseen everstiluutnantti von Essenin käyttöön, ja pääosa JP 1:stä sai käskyn puhdistaa Näätälahden ja avata tien Tsalkkiin. Vahvennetuna JP 1:n komppaniolla HRR hyökkäsi vielä illalla klo 20 alkaen maantielle, mutta hyökkäys epäonnistui.

25. 8. venäläiset jatkoivat erittäin kovaa painostusta HRR:ä vastaan tykistön ja panssarivaunujen tukemina pitääkseen tien auki Tsalkin suunnasta vetäytyville, 2. JPr:n ahdistamille joukoilleen. Taistelut jatkuivat koko päivän kiivaana. Iltapäivällä saapui taistelumaastoon vajaa JP 1 everstiluutnantti R Wahlbeckin komentamana. Se hyökkäsi klo 16 alkaen saadakseen maantien haltuunsa, mutta senkin hyökkäys kilpistyi venäläisten ankaraan vastarintaan.

Seuraavana aamuna (26. 8.) vihollinen irtautui Tsalkin—Onkamuksen tien suunnasta 2. JPr:n takaa-ajamana. URR ja HRR jäivät lepoon toistaiseksi Onkamuksen luotelspuoliseen maastoon, mutta JP 1 joutui heti uusiin koviin taisteluihin; ratkaisutaisteluihin Onkamuksen vesistökaapeikon valtaamiseksi.

3. Ratkaisutaistelu Onkamuksessa ja JP 1:n osuus siinä

Eversti Sundmanin johtama 2. JPr, jonka tehtävänä oli edetä päätietä Suojärveltä Onkamukseen, ei ehtinyt osallistua taisteluun Tsalkin maastosta, sillä sen olivat jo etelästä edenneet VII AK:n joukot vallanneet 23. 8. Prikaatin joukoista saapui ensim-

mäisenä Tsalkkiin JP 7, komentajana majuri Neva-saari, jonka eversti Sundman lähetti viipymättä 24. 8. puolenpäivän aikaan etenemään Onkamusta kohti. Kärki saapui Kivatsunjoelle klo 14.45 ja miehitti matalan sillanpään joen itärammalla. Vihollinen, pääasiallisesti Tsalkista vetäytyneitä JR 113 ja JR 131:n osia, oli ryhmittynyt puolustukseen Kivatsunjärven eteläpäässä oleville kannaksille. 25. 8. JP 7 hyökkäsi, osaksi etelästä saarrostaen, ja valtasi kapeikot vihollisen kärsiessä noin 100 miehen tappiot. Seuraavana aamuna JP 7 hyökkäsi kohtaan mainittavaa vastarintaa vihollisen irtautuessa RvPr:n ollessa uhkaamassa sen oikeata sivustaa. JP 7:n hyökkäys pysähtyi Peltojärven—Onkamusjärven väliselle salmelle, jonka yli johtavan sillan venäläiset olivat räjäyttäneet. Vihollinen oli yön aikana asettanut puolustukseen salmen itärammalle.

2.JPr:iin kuuluvat JP 5 ja JP 6 valtasivat 26. 8. Kivatsunjärvestä etelään olevan Kantsinselänkyvän ja seuraavana päivänä Ravanmäen Onkamuksen eteläpuolella. 28. 8. puhdisti JP 6 tien Ravanmäestä Onkamukseen. Saatuaan yhteyden JP 7:n varmistukseen lähetti JP 6:n komentaja eversti Sundmanin käskystä yhden komppanian Onkamusjärven itäpuolitse kiertäen hyökkäämään päätielle sillan itäpuolella avustamaan pohjoisesta hyökkäävää JP 1:tä. Pääosa pataljoonasta jäi Onkamuksen kapelkon länsipuolelle takaa-ajovalmiina odottamaan tilan-

teen kehitystä. Kun URR vapautti JP 5:n Ravanmäestä 29. 8. oli koko 2.JPr valmiina, lukuunottamatta yhtä komppaniaa, toimimaan Onkamuksen—Olkkoilan tien suuntaan.

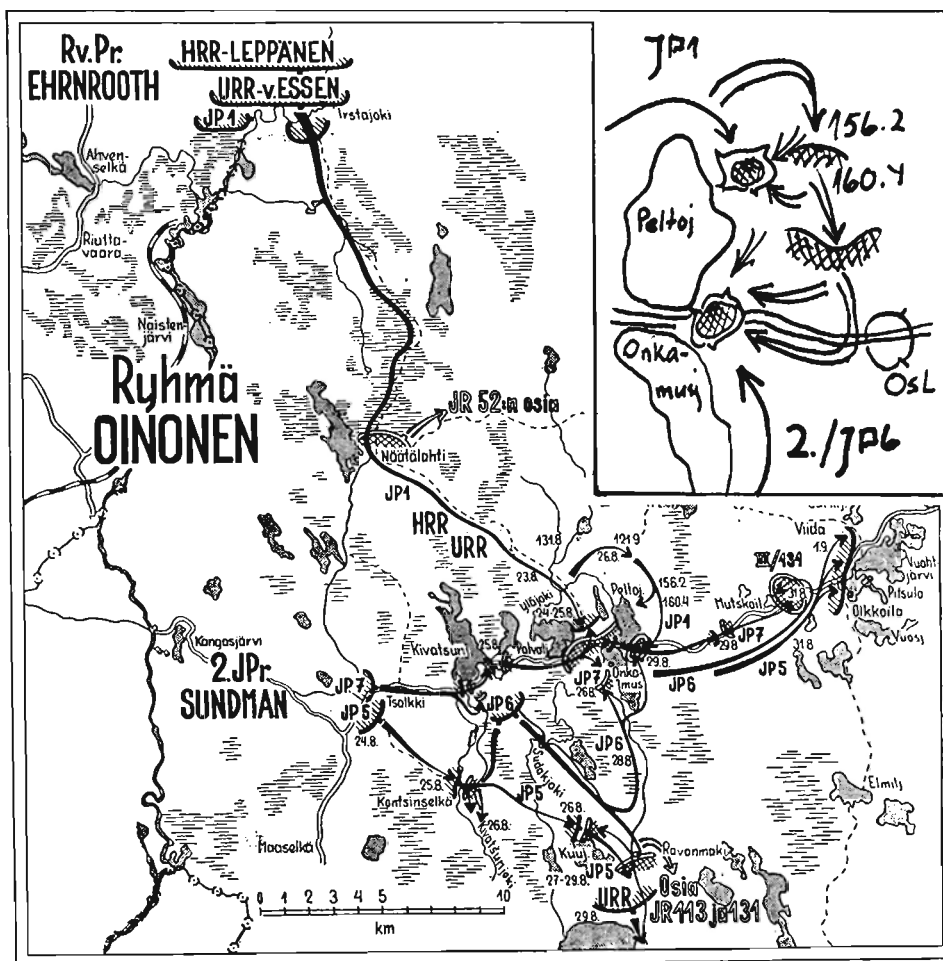
Vihollinen irtautui 2.JPr:n takaa-ajamana 26. 8. JP 1 oli, kuten URR ja HRR suorittamassa majoitusvalmisteluja Onkamuksen luoteispuolisessa maastossa, 2.JPr:n suorittaessa Onkamuksen eteläpuolisen alueen taisteluja, kun kenraalimajuri Oinonen keskeytti sen majoitusvalmistelut ja lähetti etenemään Peltojärven pohjois- ja itäpuolitse kiertäen tehtäväänsä päätien katkaiseminen vihollisen selustassa Onkamuksen salmen itäpuolella. Samaan aikaan sai 2.JPr käskyn sillanpään valtaamisesta vesistön itäpuolella ja valmistautumisesta takaa-ajon aikaisemman käskyn mukaisesti. Taistelun johdon keskittämiseksi alistettiin jo saartoliikettä suorittava JP 1 aamusta 27. 8. alkaen 2.JPr:n komentajalle. Suurten tappioiden välttämiseksi eversti Sundman lykkäsi vesistön ylmenon päätien suunnassa siksi, kunnes JP 1:n saartoliike alkaisi vaikuttaa.

Lähdettyään liikkeelle puolenpäivän jälkeen JP 1, tukipatteristonaan KvPsto 12 saavutti illalla metsälinjojen yhtymäkohdan noin 2,5 km Peltojärvestä pohjoiseen. Aamulla 27. 8. se jatkoi etenemistään kaakkoon johtavan metsälinjan suunnassa ja valtasi etumaisilla osillaan taistelun jälkeen klo 7 men-

nessä kukkulan 156,2 ja klo 8.30 mennessä kukkulan 160,4. Vihollinen taisteli erittäin aktiivisesti ja sen rakentamat miinakentät vaikeuttivat ja hidastivat etenemistä. Tykistön tukena pataljoonan onnistui iltaan mennessä vallata myös Peltojärven pohjoispään itäpuolella olevat kukkulat ja tuottaa viholliselle huomattavat tappiot.

Varhain aamulla 28. 8. pataljoona lähti valtaamastaan maastosta jälleen hyökkäämään ja saavutti klo 7.30 tavoitteena olevan päätien noin 1,5 km sillasta itään. Varmistettuaan osillaan itään jatkot JP 1 päävoimin länteen salmen avaamiseksi 2.JPr:lle.

Vihollinen taisteli raivokkaasti koko 28. 8. ja aamulla 29. 8. JP 1 valtasi Onkamuksen—Peltojärven kapeikko- maaston ankarien taistelujen jälkeen.

Onkamuksen taistelut 23.—29. 8. 41 ja JP 1:n osuus näissä taisteluissa

4. Jääkäripataljoona I:n suorittaman taistelun lähempi tarkastelu

Palatkaamme nyt uudelleen siihen ajankohtaan, jolloin JP 1:n komentaja everstiluutnantti R Wahlbeck sai tehtäväkseen Peltojärven pohjois- ja itäpuolitse koukaten katkaista vihollisen yhteydet itään ja vallata Onkamuksen kapelkkomaasto.

Klo 11.00 toi HRR:n komentaja kenrmi Oinosen käskyn: »JP 1 saarrosta Onkamuksen kapelkkomaasto ja valtaa sillanpääaseman Onkamuksen kapelkossa. Liikkeellelähtö klo 15.00.»

Pataljoonan yksiköt olivat silloin vielä Tsalkin—Onkamuksen maantien suunnassa, yksiköistä oli tosin lähetetty majoituksen valmisteluosastot majoitusalueelta tiedustelemaan ja lisäksi oli pataljoona ruokallematta, kenttätehtävät tosin jo saatu eteen ja ruoka jakovalmistusta.

Pataljoonan kokoaminen, ruokailu, ampumatarvikkeiden täydentäminen ja koukkauksessa mukana tarvittavan välineistön varaamisen velvät oman aikansa, ja niinpä pataljoona pääsi alkupäällään liikkeelle vasta klo 15.45. Tiedustelu etenemissuunnasta oli sitä ennen järjestetty.

Pataljoonan etenemisyrittäminen oli seuraava: 3.K, 1.K, komentoporras, Vj, 2.K, 4.K ja Krhj. Tavoitteena oli Rajakukkula (metsäsaareke n 1 km Peltojärvestä pohjoiseen).

Tavoitteena ollut Rajakukkula oli vihollisen vahvasti miehittämä, ja varmistettuaan tämän suunnan yhdellä joukkueella pataljoona kiersi sen pohjoispuolitse ja saavutti klo 21.15 metsälinjojen yhtymäkohdan n 2,5 km Peltojärvestä pohjoiseen, johon pataljoonan komentaja keskeytti hyökkäyksen sen päivän osalta saatuaan siihen käskyn Ryhmä O:n komentajalta, jatkaakseen hyökkäystä aikaisin seuraavana aamuna.

27.8. klo 3.00 antoi everstiluutnantti Wahlbeck hyökkäyskäskyn, jonka mukaan

- vihollinen entisissä asemissaan Rajakukkuloitten maastossa,
- pataljoona jatkaa entistä tehtävänsä,
- 2.K kiertää vihollisen selustaan etenemällä metsälinjaa pitkin kukkula 160,4:n tasalle, josta hyökkää Rajakukkulalle. 2.K on jo lähtenyt liikkeelle,
- pataljoonan pääosat siirtyvät välittömästi 2.K:n jälkeen 156,2:n maastoon, josta hyökkää ensitaavoitteena Sarai-kukkula ja on senjälkeen valmis jatkamaan etelään tai länteen,
- ryhmitys; 1.K, 3.K, komentoporras, 4.K,
- Krhj alkutetaan 1.K:lle
- lähtöasemassa 156,2:n maastossa oltava 6.00.

Sarai-kukkulan maastossa joutui vahv 1.K erittäin koviin taisteluihin ja pääsi hitaasti eteenpäin uuden päällikkönsä kapt Kortteen johtamana (kapt P Vuorinen oli kaatunut 25.8. taistelussa Onkamuksen luoteispuolella venäläisten suorittamassa vastahyökkäyksessä).

Klo 8.30 oli 2.K vallannut kukkula 160,4:n, mutta Rajakukkulan valtaamiseen sen voimat eivät riittäneet. Everstiluutnantti Wahlbeck suuntasi sinne myös 3.K:n vahvennettuna yhdellä konekiväärijoukkueella ja yhdellä kranaatinheittimellä.

Torjuttuaan vihollisen voimakkaan vastahyökkäyksen klo 15.30 valtasivat kapt Honkanen (2.K) ja kapt Mikkola (3.K) Rajakukkulat klo 18.30 mennessä. Klo 20.05 keskeytettiin pataljoonan hyökkäys huoltoon, uudelleenryhmittymistä ja lepoa varten.

Aamuyöllä 28.8. siirtyi pataljoona lähtöasemaan jatkaakseen hyökkäystä maantielle. Klo 6.00 antoi pataljoonan komentaja hyökkäyskäskyn, jonka mukaan

- pataljoona etenee suoraan etelään ja katkaisee maantien ja jatkaa pääosillaan länteen tien molemmin puolin,
- Os L, johtajana vänr Laihlala, käytössään pst-joukkue, kkjoukkue ja kvkryhmä suojaa pataljoonan selustan itään tien katkaisu kohdassa ja estää vihollisen apujoukon tulon,
- vasemmalla etulinjassa 3.K ja oikealla 2.K, joka toimii suuntakomppaniama, 1.K etenee 2.K:n takana
- komentoporras 3.K:n takana
- tykistön tjr komentoportaana mukana

Klo 7.45 oli tie katkaistu, 3.K ja komentoporras ylittäneet maantien, OsL, joka eteni 3.K:n takana, jäänyt suorittamaan tehtävänsä selustassa tien suunnassa. Tien pohjoispuolella eteni 2.K ja sen jäljessä 1.K, josta yksi joukkue oli ollut erillistehtävässä lähes viikon ajan, eikä se ollut vielääkään palannut, tosin kyllä jo tulossa pataljoonan perässä. Pataljoonan pääosan hyökkäys edistyi vain hitaasti ja pysähtyi iltaan mennessä sillanpääaseman erittäin kovaan vastarintaan. Vihollisella oli siellä mm 3 panssarivaunua, joita se käytti tehokkaasti tukemaan. Klo 18.00 saapui etelästä koukannut 2./JP 6 luutnantti Onervan johtamana ja se alistettiin JP 1:n komentajalle. Se katkaisi vihollisen yhteydet etelään. Pataljoonan tehtävän onnistuminen riippui nyt suuresti siitä, miten OsL suoritui tehtävästään.

Tilanne silloin, kun OsL saavutti Onkamuksen tien edetessään 3.K:n jäljessä, oli rauhallinen. Maasto, jossa se tuli tehtävänsä suorittamaan, oli hyvin epäedullinen; suota ja rämettä, mutta oli toki pari plenekköä kumpareita, joihin vähälukuiset aseet saataisiin asemaan. Aikaa ei ollut hukattavissa, ja niinpä vänr Laihlala ryhmitti osastonsa nolle kahdelle kumpareelle siten, että kaksi konekivääriä ja yhden panssarintorjuntakiväärin hän suuntasi itään ja samanverran aseita länteen, syvyyttä asemalle tuli n. 200 m. Sivustojensa varmistamiseksi ryhtyi vänr Laihlala raivauttamaan ampumalinjoja, koska rämeikköinen metsä kummallakin puolella tietä ulottui muutamien kymmentien metrien päähän asemien aseista. Lähitorjuntamiehet kalvoivat torjuntapoterot tien molemmille puolille.

Valmistelujen vielä ollessa kesken ilmoitti tien suunnassa ollut tähystäjä, että autokolonna lähestyy idästä tietä pitkin. Vänr Laihlala pidätti tulenavauksen itsellään, mutta konekiväärilampujana toimivat jääkäri ei sitä malttanutkaan odottaa; nähdessään houkuttelevan maalin avasi tulen ensimmäisen auton ollessa 25 m:n päässä. Autot ajoivat kuitenkin niin lähellekin toisiaan, että kaikki viisi joutuivat yht'aikaa tulen alle ja niissä olleet vihollis-

set tuhottiin. Autoista neljä jäi täysin käyttökuntoon.

Talstelun äänen kantautuessa kauas itään heräsi vihollinen karneaan todellisuuteen; motin puolustajien ainoa henkireikä itään oli poikki. Nyt alkoi sen toiminta OsL:n asemaa vastaan. Tuskin oli saatu asemat aseille valmiiksi, kun kaksi panssarivaunua eteni varovasti tietä pitkin idästä. Niiden ollessa 100 m:n etäisyydellä avasi panssarintorjuntakivääri tulen, mutta sillä ei saatu osumaa ja aseessa tuli häiriö hylsyn jäädessä patruunapesään. Vaunut lähestyivät hitaasti ajaen aina 30 m:n päähän ja avasivat tulen ampuen sirpalekranaatteja. Lähitorjuntamiehet olivat kasapanoksineen poteroissaan valmiina toimimaan, mutta vaunut eivät tulleet niiden ulottuville. Kranaatinheitin ampui suoralla suuntauksella muutamia laukauksia, heitettiinpä niitä vastaan muutama käsikranaattikin ja se riitti tällä kerralla karkoittamaan ne nopeasti paikalta. Niiden tulesta oli haavoittunut kahdeksan miestä.

Nyt näkyi vihollisen jalkaväkeä tien suunnassa idässä, ja OsL:n vahvuus, joka alunperinkin oli pieni, oli pienentynyt kahdeksalla miehellä, osa tosin pystyi vielä jatkamaan taistelua. Saatuaan puhellitsee yhteyden tykistön tuliasemaan ryhtyi vänr Laihiala itse johtamaan tulta, ja onnistui haarukoinnissaan hyvin; neljäs laukaus oli täysosuma. Tulta oli lyhennetty sitä ennen kaksi kertaa 500 m ja kerran 200 m. Nyt yhtyi oma tykistö taisteluun ampuen »koko laidalta» ryhmittyvään viholliseen, jonka hyökkäys tyrehtyi jo valmisteluasteella. Vihollinen ryhtyi tämän jälkeen liikkeittämään myös molemmilla sivustoilla, mutta ei onneksi toimeenpannut keskitettyä hyökkäystä. Pienehköjen osastojen hyökkäykset pystyi — kun ne tulivat eri aikoina — OsL torjumaan.

Näihin aikoihin sai OsL tervetulleeseen vahvennoksen. I.K:n erillistehtävässä ollut joukkue saapui metsälinjan suunnassa pohjoisesta ja otettuaan matkalla viisi vankia, sen onnistui soluttautua äsken mainittujen vihollisosastojen välistä OsL:n asemaan.

Vihollinen hyökkäsi vielä klo 20.40 OsL:n asemaa vastaan, nyt jo keskitetyin voimin, mutta hyökkäys torjuttin viholliselle raskain tappoin, kaatuneiden joukossa oli mm kaksi luutnanttia.

Vänr Järvillehto saapui kranaatinheittimineen yön ajaksi mottiin, ja niin yö kului suhteellisen rauhallisesti, mutta aamun sarastaessa alkoi tässäkin motissa — kuten vihollisen puolella 1,5 km länteen — taistelutoiminta.

Ennenkuin palaamme pataljoonan pääosan luokseen hyökkäyksen edistyttyä vihollisen motin tuntumaan, on syytä tarkastella eräitä niistä tekijöistä, jotka olivat vaikuttaneet pataljoonan taisteluun tähän mennessä.

Vihollinen oli ottanut oppia aikaisemmista taisteluista, joissa se oli tullut yllätetyksi avoimen sivustansa suunnasta, ja siksi se olikin nyt varmistanut molemmat sivustansa, pienehköin voimin etelään, mutta voimakkaain osastoin pohjoiseen suuntaan, josta JP 1 oli hyökkäämässä tavoitteeseensa. Jonkinlaisen käsityksen sen voimien vahvuudesta saa-

kun ottaa huomioon, että Näätälahden ja Onkamuksen suunnan puolustajat ilmeisesti olivat nyt ryhmitettyinä Onkamuksen kapeikkoon ja sen sivustoille, reservissä olevan osan ollessa muutamaa kilometriä idempänä. Vastassa oli todennäköisesti III/JR 131 kokonaisuudessaan, mutta kylläkin tappioita kärsineenä.

Ampumatarvikkeiden puute alkoi jo tuntua pataljoonan taistellessa koimatta vuorokauttaan ilman mainittavaa jälkihuollon mahdollisuutta. Käsitulliseiden patruunoita oli vielä jäljellä, sillä jonkinverran niitä pystyttiin täydentämään, mutta kvkrh:n laukaukset olivat vähissä. Pahimman pulman aiheutti haavoittuneiden evakointikysymys. 28.8. oli perustettava eteentyönnetty JSp väpeli Kalmin johdolla, koska kaikkia haavoittuneita ei mitenkään pystytty kuljettamaan pataljoonan JSp:lle muutamalla purilasaoneuvolla.

Lämpimän ruuan oli pataljoona saanut viimeksi 26.8. iltapäivällä, mutta sehän oli jo tottunut korpisotaan; tulemaan toimeen mukaan jaetuilla kuivilla muonilla useiden päivien ajan. Keittoruuan kuljettamiseen pataljoonalle valkeiden maastojen kautta ei aina ollut mahdollisuutta, vaikka halua ei varmasti puuttunut.

Tykistön tulta käytettiin ja saatiin suhteellisen runsaasti ja se monesti ratkaisikin taistelun pataljoonan eduksi, kuten edellä OsL:n taistelua ja sen taisteluun vaikuttaneita tekijöitä tarkasteltaessa tuli mainituksi. Myöskin vihollisen tykistö oli ollut toiminnassa.

28.8. klo 18.35 pataljoonan komentaja oli keskeyttänyt hyökkäyksen valmistautuakseen ratkaisevaan hyökkäykseen varhain seuraavana aamuna.

Iltaoyöstä oli näkynyt merkkejä siitä, että vihollinen pimeyttä ja panssarien tukea hyväkseen käyttäen alkoi murtautua ulos motista. Tähyystystä tehostettiin, mutta ilman panssarintorjunta-aseistusta olevat komppaniat eivät pystyneet estämään panssarivaunujen murtautumista tien suunnassa. Ne ajoivat pimeyttä hyväkseen käyttäen läpi kohti OsL:n asemaa. Siellä todettiin tämä hyvissä ajoin ja aseet suunnattiin valmiiksi ja lähitorjuntamiehet olivat valmiina poteroissaan. Motin länsireunassa ollut panssarintorjuntakivääri avasi tulen mutta meni ensimmäisen laukauksen jälkeen epäkuuntoon. Kasapanosmiehet heittivät kasapanokset hurjasti ajavia vaunuja kohti onnistuen vaurioittamaan yhtä niistä, mutta sekin selviytyi jatkamaan toisten perässä hetken tiellä pyöriytyään. Motin itäreunassa ollut panssarintorjuntakivääri avasi nyt tulen ampuen lyhyessä ajassa niihin 10 laukausta ja vaurioitti vaunuja niin pahoin, että ne jäivät tielle OsL:n aseman sisälle. Vaunujen kannet olivat täynnä vihollisia, mutta ne tulivat samalla kertaa tuhotuksi.

29.8. klo 2.00 antoi everstiluutnantti Wahlbeck hyökkäyskäsityksensä vihollismotin lopullista valtaamista varten.

Käsikyn mukaan

— tien vasemmalla puolella hyökkää 2./JP 6 Onkamuksen suunnassa ja 3.JP 1 sen oikealla puolella

- oikeana rajanaan Onkamuksen tie, tavoitteena Onkamuksen silltamaasto,
- tien oikealla puolella järven rannan ja tien välillä alueella hyökkää 2./JP 1, tavoitteena silta,
- reservinä 1.K 3.K:n takana,
- OsL — Krhj jatkaa entistä tehtäväänsä,
- vahvennuksat; 3. K:lla kkj ja kvkrhr, 2.K:lla kkj ja kvkrhr,
- tykistön tulivalmistelu alkaa H-10 murtokohtaan, tulenjohtaja 2.K:n mukana, kvkrh:n tulenjohtaja 3.K:n mukana,
- lähtöasemassa oltava kaivautuneena H-20, H-hetki tiedoitetaan lähetillä klo 3.00 mennessä,
- JSp 2 3.K:n takana,
- yhteydet 2.K:aan puhelimella, muhlin yksiköihin lähetillä,
- pataljoonan komentoporrass 3.K:n takana.

Käytettävissä olevista asiakirjoista ei käy selville, mihin alkaen pataljoonan hyökkäys sillanpääasema vastaan alkoi, eikä myöskään se, miten suuren osaston onnistui murtautua motista ulos aamuyöstä. Mottiin jättäytyneen vihollisen vahvuus todettiin vasta hyökkäyksen päästyä tavoitteeseensa. Vihollinen taisteli erittäin sitkeästi ja vihollisasema oli vallattava potero — poterolta. OsL joutui aamun valjetessa taisteluun muutamien pienehköjen osastojen kanssa, jolle se tuotti tappioita ja karkoitti metsiin.

Vihollismotti vallattiin 29.8. klo 7.30 mennessä. Tässä hyökkäyksessä tuotti pataljoona viholliselle n 70 miehen kokonaistappiot. Käytössä olevien lähteiden mukaan saatiin motista sotasaallina mm käyttökuntoinen panssarintorjuntatykki, suuntaan siitä tosin oli hävitetty, tälle ammuksia sekä starttivalmis kuorma-auto, jotka luutnantti Honkkila ajoi välttömästi OsL:n asemaan taistelujen siellä ollessa käynnissä. Vaikka auton etuosaan oli asetettu valkoinen vaate, oli se vähällä aiheuttaa hämminkiä. Onneksi kuitenkin OsL:n miehille selvisi ajoissa, mistä oli kysymys, ja vänr Lahiala pani nopeasti tykin asemaan. Suuntaamalla ase putken kautta ammuttiin sillä idässä tien suunnassa liikkehtivää vihollista. Sotasaallista mainittakoon vielä kokonaisluvut; 7 kuorma-autoa, 3 panssarivaunua, panssarintorjuntatykki sekä runsaasti käsittäläseliä.

Pataljoona oli menettänyt taisteluvahvuudestaan Onkamuksen taisteluvaiheen aikana yhteensä 70 miestä, mutta viholliselle aiheutetut tappiot olivat erittäin raskaat, yhteensä 217.

Onkamuksen sillanpääaseman tultua vallatuksi, aloitti 2.JPr ylimenon 1./PionP 3:n rakentamaa ruuhisiltaa pitkin, JP 7 otti JP 1:ltä rintamavastuun ja jatkoi etenemistä klo 10.30 alkaen edeten n 4 km:n päässä olevalle suolle, jonka taakse vihollinen oli ryhmittynyt puolustukseen, ja josta käsin vihollinen oli toiminut aikaisemmin mainittua OsL:n asemaa vastaan. Että vihollisella siellä todella oli vahvahkot voimat, todistaa sekin, että JP 7:n onnistui murtaa vihollisen vastarinnan vasta seuraavana aamuna, 30.8.

JP 1:n alistus 2.JPr:lle päättyi, ja kovat korpi-taistelut käynyt JP 1 pääsi lepäämään 1.9. klo 00.15 saakka, jolloin se sai uuden taistelutehtävän Lah-

dan—Säämäjärven suuntaan. Tosin se oli ollut 31.8. klo 1.30 alkaen hälytysvalmiudessa, mutta liikkeellelähtökäskyä sille ei annettu.

JP 1:n Onkamuksessa 26.—29.8.41 suorittamaa taistelua on pidettävä hyvänä suorituksena. Erityisesti OsL:n taistelu pienehköin voimin ja jatkuvan vihollisen painostuksen alaisena ansaitsee korkean arvosanan. Voimasuhteet ratkaisutaistelun alkaessa olivat ilmeisesti jonkin verran JP 1:n eduksi, ainakin siitä alkaen, kun sitä vahvennettiin yhdellä JP 6:n komppaniolla. Korpitaisteluissa jo aikaisemmin kokemusta saaneena suoritti JP 1 saamansa tehtävän tavalla, joka muodostaa sen historiassa yhden kunniakkaimmista lehdistä, mutta joka toisaalta oli myöskin raskain sen jatkosotamme ensimmäisenä vuonna käymistä taisteluista.

Lähteistö;

- Puolustusvoimain Pääesikunnan sotahistoriallisen toimiston julkaisu; Suomen Sota 1941—1945, II osa,
- Kapteeni Eino Lahiala; Taistelukertomus OsL/JP 1:n toiminnasta Onkamuksen taistelussa kesällä 1941,
- JP 1:n sotapäiväkirja vv-1941-42.

KERS ERKKI OLAVI JÄÄSKELÄINEN

syntynyt 14.11.34 Keiteleellä, kuoli liikennetapaturman uhrina Vaasassa 22.1.1963.

Kers Erkki Jääskeläinen suoritti varusmiespalveluksensa JP 1:ssä 18.10.54—09.12.55, palveli koulutusaliupseerina JP 1:n ja PohmJP:n Tukikomppaniassa 01.11.56 alkaen, suoritti Kanta-aliupseerin peruskursin 22.04.58—18.04.59.

Vainajaa jäivät kaipaamaan puoliso Marja-Anneli, lapset Timo Antero ja Taina Anneli, omaiset sekä palvelustoverit. »Sa polvi nouseva touko tee, kun meidän kätemme raukenee.»

Jääkäripataljoona 1:n Kilta ry:n toiminnasta v-62

Jääkäripataljoona 1:n Killan perustava kokous pidettiin Vaasassa Upseerikerholla 13. 2. 62. Paikalla oli Pohjanmaan Jääkäripataljoonan kantahenkilöstö kokonaan sekä pataljoonassa aikaisemmin palvelleita upseereja ja allupseereja yhteensä 6. Varusmiesten edustajia oli paikalla 2. Killan perustamis-päätös oli yksimielinen.

Keskusteltaessa killan toimintamuodoista sekä valittaessa jäseniä johtokuntaan ja valtuuskuntaan todettiin killan aloittavan toimintansa varsin erikoislaatuissa olosuhteissa; pataljoonahan valmistuu kaiken aikaa siirtymään uuteen sijoituspaikkaansa, Sodankylään.

Tästä syystä tulevaa toimintaa kaavailtaessa ja toimihenkilöitä valittaessa pidettiin päämääränä sitä, että johtokunta mahdollisimman kokonaisuina seuraisi mukana ja toisaalta sitä, että siteet voitaisiin solmia valmiiksi sekä nykyisen että tulevan sijoituspaikan maakuntiin ja niihin paikkakuntiin, joissa tiedetään olevan pataljoonassa sodan ja sitä seuranneen rauhan aikana palvelleita. Tällainen yhteysverkosto aikaansaatiin valitsemalla valtuuskuntaan jäsenet sekä eräitä yhdysmiehiä mahdollisimman monelta paikkakunnalta.

Kilta tuli merkityksi yhdistysrekisteriin 22. 5. 62, jolloin myös säännöt vahvistettiin.

Kiltaan on lehtemme painoon mennessä liittynyt jäseniä 431, joista 281 vv 1962—63 varusmiespalveluksesta vapautuneita. Johtokunnan tekemän päätöksen mukaan varusmiehet ovat vapaat jäsenmaksusta sen vuoden aikana, jolloin ovat vapautuneet vakinaisesta palveluksesta.

Vuosikokous vahvisti jäsenmaksun 300 vmk:ksi, johon maksuun sisältyy killan vuosittain julkaisema Etupyörä-lehti.

Kun maksaneiden jäsenten lukumäärä on vain noin kolmannes koko jäsenmäärästä, ei jäsenten lukumäärä sinänsä osoita killan taloudellista tilaa. Mutta tilitettyjen jäsenmaksujen, lahjoitusten, joita killa on saanut yhteensä 18.000 vmk kolmelta pataljoonassa sodan aikana palvelleilta sekä Etupyörä-lehden killalle luovuttaman 40.000 vmk:n turvin on killa selviytynyt alkuvaikeuksista.

Kilta on saanut seuraavat lahjoitukset: yll I Röm-pötti 5000 vmk, mv K Spinkkilä 10.000 vmk ja kapt evp T Kannus 3.000 vmk.

Kun killan sääntöjen mukaan toimintamuotoihin sisältyy varusmiesten hyvinvoinnin ja viihtyisyyden lisääminen, lahjoitti se — kun muuhun laajempaan toimintaan ei taloudellisista syistä ole mahdollisuuksia — varusmiehelle, jonka perhe elää taloudellisissa vaikeuksissa 10.000 vmk:n rahalahjan samalla kun ko varusmies kävi joululomalla kotona. Killa muisti myös tapaturmaisesti kuolleen kers E Jääskeläisen omalsta.

Killan jäsenmerkkikilpailun tuloksena lunasti johtokunta 4 jäsenmerkkiehdotusta. Palkituiksi tulivat: I P vääp A Saastamoinen 5000 vmk, II P alik M Koski 3000 vmk, III P alik M Koski 2000 vmk. Lisäksi lunastettiin 1500 vmk:lla korpr M Toralan luonnos.

Etupyörälehdien julkaisu-oikeus on nyt siirtynyt Jääkäripataljoona 1:n Kilta ry:lle. Johtokunta valitsee lehden toimituskunnan vuodeksi kerrallaan, joka on vastuussa sen ilmestymisestä ja sisällöstä. Lehden vastaavana toimittajana toimii johtokunnan puheenjohtaja.

Sisällöltään tulee Etupyörä noudattelemaan nyt vakintunutta linjaa; joukko-osaston historiikki ja perinneaineisto saavat siinä valta-aseman ja rauhanaan palvelus pataljoonassamme muodostaa toisen asiakokonaisuuden, sillä sehän kiinnostaa vanhempaa, mutta ennenmuuta nuorempaa jäsenistöämme. Tämä periaate onkin hahmottanut Etupyörälehdien tämänkertaisen numeron. Lehden syntyhistoriaa tullaan käsittelemään seuraavan vuoden numerossamme.

Killan jäsenluetteloa lähemmin tarkasteltaessa huomaa selvästi, että valtaosa jäsenistöstä on nuorta, vast'ikään vakinaisesta palveluksesta vapautunutta. Tämä antaa aihetta olettamukseen, että killa tulee jatkuvasti elämään, kun sen selkärangan muodostavat sodanaikana pataljoonassa palvelleet upseerit, allupseerit ja jääkärit sekä nykyinen kantahenkilökunta ja nuori varusmiespolvi sangen halukkaasti täyttää rivit sen varsinaisena jäsenjoukkona.

Lyhennelmä Jääkäripataljoona 1:n Kilta ry:n sääntöjen pääkohdista

1. §

Yhdistyksen nimi on Jääkäripataljoona 1:n Kilta ry, ja kotipaikka on Vaasa. Yhdistyksen toiminta-alue on koko Suomen valtakunnan alue.

Yhdistyksestä käytetään näissä säännöissä nimitystä killa.

2. §

Killan tarkoituksena on maanpuolustushengen vaaliminen, Pohjanmaan Jääkäripataljoonan ja sen täydennysalueen väestön toisiinsa lähentäminen, jäsentensä keskeisenä yhdyssteenä toimiminen, killan piiriin kuuluvien historiallisten perinteiden ja yhteisten muistojen vaaliminen, Pohjanmaan Jääkäripataljoonassa palvelevien varusmiesten viihtyvyyden edistäminen sekä vaikeuksiin joutuneiden jäsentensä tukeminen.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi killa kerää perinneaineistoa, julkaisee killaa koskevia painotuotteita ja muita julkaisuja, elävöittää historialli-

sia muistoja sekä järjestää juhla-, kokous-, esitelmä-, keskustelu-, retkely-, tutustumis- ja muita saman tapaisia tilaisuuksia.

Toimintansa tukemiseksi kiltta voi asianomaisen luvan saatuaan harjoittaa kioski-, elokuva- ja kustannustoimintaa, hankkia varoja toimeenpanemalla arpajaisia ja keräyksiä sekä maksullisia tilaisuuksia. Kiltta voi vastaanottaa lahjoituksia, jälkisaadoksia ja testamentteja sekä omistaa kiinteätä ja irtainta omaisuutta.

3. §

Killan varsinaiseksi jäseneksi pääsee jokainen Pohjanmaan Jääkäripataljoonassa ja sen edeltäjissä Jääkäripataljoona 1:ssä ja Polkupyöräpataljoona 1:ssä palvellut tai palveleva hyvämaineinainen Suomen kansalainen, jonka killan johtokunta jäseneksi hyväksyy, ja joka sitoutuu suorittamaan vuosikokouksen määräämän jäsenmaksun. Killan kokouksessa on äänioikeus vain varsinaisilla jäsenillä. Killan yhteyteen voidaan perustaa rekisteröimättömiä naisosastoja. Naisosaston jäseneksi pääsee killan varsinaisen jäsenen naispuolinen omainen sekä sotilaskoti- ja vastaavissa tehtävissä toiminut henkilö samassa järjestyksessä kuin varsinaiseksi jäseneksi.

Killan kannattavaksi jäseneksi johtokunta voi hyväksyä vuosikokouksen määräämän kertakaikkisen tai vuosittaisen maksun suorittavan yksityisen henkilön tai oikeuskelpoisen yhteisön. Kunniajäseneksi yhdistys voi killan vuosikokouksessa johtokunnan esityksestä valita henkilön, joka erityisen ansiokkaasti on toiminut killan päämäärien hyväksi.

Killan jäsenet voivat johtokunnan suostumuksella muodostaa epäitsenäisiä, rekisteröimättömiä paikallisosastoja killan jäsenten keskinäistä yhteydenpitoa ja killan tarkoituseriä edistämään.

5. §

Killan hallituksena toimii vuosikokouksen valitsema johtokunta, johon kuuluu puheenjohtaja ja 8 muuta jäsentä sekä 3 varajäsentä.

8. §

Killan johtokunnan neuvoa-antavana elimenä ja eri puolilla valtakuntaa asuvien killan jäsenten yhdyssiteenä toimii killan valtuuskunta. Valtuuskunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenet valitsee killan vuosikokous vuodeksi kerrallaan. Valtuuskuntaan tulee kuulua miehistöä, ali-päälystöstä ja päälystöstä.

Valtuuskuntaan kuuluu enintään 30 killan varsinaista jäsentä.

Valtuuskunta kokoontuu puheenjohtajansa kutsusta vähintään kerran vuodessa.

9. §

Killan vuosikokous pidetään maaliskuun 15. päivään mennessä. Vuosikokouksessa käsitellään mm seuraavat asiat:

- valitaan vuosikokouksen puheenjohtaja ja 2 sihteeriä sekä kaksi pöytäkirjan tarkastajaa;
- esitetään johtokunnan laatima killan toimintakertomus sekä killan tilit ja tilintarkastajien niistä antama lausunto;

- käsitellään kuluvan vuoden toimintasuunnitelma ja talousarvio sekä määrätään jäsenmaksujen suuruus ja maksuaika;
- valitaan puheenjohtaja ja muut johtokunnan jäsenet erovuoroisten tilalle;
- käsitellään muut johtokunnan esittämät tai jäsenten ennen edellisen tammikuun 1 päivää johtokunnalle kirjallisesti ilmoittamat asiat.

11. §

Killan kutsuu kokoukseen johtokunta ilmoittamalla siitä jäsenille vähintään yhdessä yhdistyksen kotipaikkakunnalla ilmestyvässä sanomalehdessä tai henkilökohtaisella kirjeellä neljätoista (14) päivää ennen kokousta.

12. §

Valtakirjalla äänestäminen killan kokouksissa on sallittu.

17. §

Jos kiltta purkautuu tai lakkautetaan, sen omaisuus siirtyy Suomen Reserviupseeriliitto — Finlands Reservofficersförbund ry:lle, Reservin Aliupseeriliitto — Reservunderofficersförbund ry:lle ja Sotainvalidien Veljesliitto — Krigsinvalidernas Brödräförbund ry:lle, jaettuna tasan kullekin.

Suopunkimies ”suursodassa”

Antti Niiles Paadar. Nimi ennustaa jo miehen olevan Pohjoisen poikia. Niin hän onkin. Lappalainen poromies, pieni kasvultaan, mutta lihaksissa terästä.

Sieltä tuli Antti, mittaamattomilta jängiltä Pohjanmaan Jääkäripataljoonaan suorittamaan asevelvollisuuttaan. Liekö aikaisemmin junaa nähnyt, kaupungin humussa tuskin koskaan käynyt. Mutta nopeasti Antti Niiles kotiutui pataljoonaan. Valittiinpa mies Aliupseerikouluunkin. Hyvin on Antti leiviskänsä hoidellut.

Tuli aika lähteä pohjoisen suureen sotaharjoitukseen. Antti Paadar pakkasi tavaransa kuin muutkin. Mutta kun muut ottivat mukaansa henkilökohtaisen aseensa, otti Antti-poika niitä kaksin kappalein. Kiväärin lisäksi hän heitti pykälään porosuopungin.

Jopa alkoi kuulua kummia. Sanomalehti tiesi kertoa vaasalaisten salaisesta aseesta. Mainittiin siinä aseen omistajakin, kukapa muu kuin Antti Niiles. Partioretkellä oli oppilas Paadar siepannut las-sollaan useita vankeja. Kovin oli vankiparat pelästyneet. Kummakos tuo, vain suhahdus ilmassa, köysi kiristyy kiristymistään, ketään ei näy.

Seuraavina päivinä Antista puhuttiin. Poromies oli niittänyt mainetta.

— ristop —

Juhlaa ja arkea

Pohjanmaan Jääkäripataljoona vietti Vaasassa 11.3.62 41. vuosipäiväänsä. Päivän kuluessa vietettiin useita juhlatilaisuuksia: jumalanpalvelus kaupungin kirkossa, paraatikatseimus ja ohimarssi Kauppatorilla, päiväjuhla ja juhlaounas pataljoonan ruokalassa ja iltajuhla upseerikerholla. Sankarihaudalla ja jääkäripatsaalla suoritettiin kunnianosoitus. Päivän tilaisuuksissa pidetyissä puhelissa korostettiin isänmaallisen maanpuolustushengen merkitystä.

Kaupunginkirkossa pidetyssä jumalanpalveluksessa saarnasi sotpast Kai Kiilunen. Jumalanpalveluksen jälkeen marssi pataljoona Kauppatorille järjestyksen paraatikatseimukseen.

Klo 9.45 PohmJP:n komentaja evl O E Ylirisku ilmoitti pataljoonan I.D:n komentajalle kenrli T Kopralle. Rivistöt tarkastettuaan kenrli Kopra puhui jääkäreille. Hän muistutti mistä miehistä ja naisista, jotka työllään ovat tehneet mahdolliseksi sen, että voimme tänään seistä vapaan isänmaan kamaralla.

»Me emme saa tuijottaa mennessyyteen vaan meidän on rakennettava nykyisyyttä ja katsottava tulevaisuuteen, niin että tulevat sukupolvet vuorostaan saavat elää vapaassa maassa. Tässä työssä me kuitenkin voimme ammentaa henkisiä voimavaroja mennessyydestä.» Kenrli Kopra päätti puheensa kehoittaen kohottamaan kolminkertaisen eläköönhuudon isänmaalle, jossa meillä on vapaus elää ja jota meidän on velvollisuus puolustaa.

Vapaudenpatsaan luona kenrli T Kopra seurueineen otti vastaan pataljoonan ohimarssin.

Aamupäivän kuluessa kävivät pataljoonan edustajat laskemassa seppeleensä viime sodissa kaatuneiden haudalle ja jääkäripatsaalle. Kummallakin muistomerkillä oli kunniaavartio.

Päiväjuhla juhlaounainen alkoi klo 12.00. Juhlassa olivat saapuvilla kenrli T Kopra, Pohjanmaan Sotilasläänin komentaja ev E Nuolimaa, pataljoonan upseerit, aliupseerit ja varusmiehet.

Musiikkiesitysten jälkeen lausui pataljoonan komentaja evl O E Ylirisku tervehdyssanat. Hän mainitsi mm, että suomalaisen miehen on rauhan aikanaikin oltava mukana yleisessä elämänmenossa. »Vain me pystymme rakentamaan ja kehittämään suomalaista yhteiskuntaa. Tämä on mahdollista niin kauan kuin säilytämme itsenäisyytemme ja vapautemme.» Komentaja viittasi sitten kahteen merkittävään seikkaan tämän vuosijuhlan yhteydessä. Pataljoonan lippu on uusittu ja tämä päivä on myös Jääkäripataljoona I:n killan päivä. Killalta on perustettu liittämään yhteen pataljoonassa palvelleet miehet.

Allupseerikoulun kaksi lausuntakuoroa esittivät V A Koskenniemen runosikermän »Latuja lumessa». Säestyksestä huolehti varuskuntasoitto-kunta.

Kapt A Fasta mainitsi juhlapuheessaan Joutselän

407 vuotta sitten tapahtuneesta taistelusta, jonka muistoa pataljoona viettää vuosipäivänään.

»Suomen kansa on uutteruudella ja kätevyydellä alistanut tämän maan korvet viljelykseen välillä ase kädessä puolustaen maata vainolaista vastaan.» Kosketellessaan kysymystä, mitä maanpuolustus on tänään, puhuja mainitsi, että isänmaallisuus on elinehto vapauden säilymiselle.

»Vasta itsenäisessä maassa henkiset voimavarat vapautuivat kehittämään tätä maata. Sotilaallisen maanpuolustuksen kansallinen merkitys on säilytettävä kirkkaana.»

Puhuja mainitsi lopuksi, että viime aikoina valtiolta on ryhtynyt lujittamaan maanpuolustuksen aineellista perustaa. »Nuorisomme alkaa tajuta, ettei itsenäisyys ole vain lahja. Pienen maan itsenäisyys vaatii aina uhreja.»

Musiikkiesitysten jälkeen »vanha jääkäri» ylliv Pöntinen puhui. Hän on yli puolet eliniästään, eli 22 vuotta, palvellut pataljoonassa. Palauttaen mieleen pataljoonan vaiheet hän puhui perintelistä, jotka velvoittavat tämän päivän jääkäreitä.

Ev E Nuolimaa esitti pataljoonalle Pohjanmaan sotilasläänin, Vaasan varuskunnan ja oman tervehdyksensä. Hän kiitti pataljoonaa kitkattomasta yhteistyöstä aluejärjestön kanssa. Hän toivoi, että pataljoonan uusi lippu lehuisi yhtä uljaana, kunniaakkaana ja tahrattomana kuin pataljoonan vanha, monet kovat vaiheet kokenut lippu ja innostaisi aina uhrivalmiuteen.

Vapaan sanan jälkeen luettiin saapuneet onnitte- lut. Niitä olivat lähettäneet I.D.E:n esikuntapäällikkö ev P Halttu, Pohjan Prikaatin komentaja ev V I Suorsa, PohmTR:n, ev A Roininen, PohSavPr:n, ev K Karttunen, PohmITPto:n, maj A Airakorpi, PorPr:n, evl E J Tanttari, VaaSp:n, evl R Mether, majurit E V Järvillehto ja E J Reinikainen, kapt A Kantola sekä ylliväapelit E Mäntylä ja T Hulkkonen.

Ohjelma päättyi Toivo Kuulan muistiin merkittävään Lapuanjokilaaksosta peräisin olevaan marssisävelmään, joka Härmän marssi-nimisenä 1927 tuli Polkupyöräpataljoona I:n kunniamarssiksi. Sävellys on ollut kateissa, mutta tunnetun musiikki- miehen, toimituspäällikkö Kostil E Könnin etsinnän tuloksena se on jälleen löytynyt ja voitoin nyt jälleen esittää pataljoonan entisenä kunniamarssina.

Pataljoonan upseerit ja aliupseerit kokoontuivat vuosipäivän iltajuhlaan upseerikerholle.

Puolustusvoimien lippujuhlapäivänä 4.6. järjestet- tiin Vaasan varuskunnassa paraatikatseimus ja -jumalanpalvelus kasarmin kentällä. Paraatin osalliset olivat Pohjanmaan sotilasläänin esikunta, Vaasan sotilaspiirin esikunta ja Pohjanmaan Jääkäripataljoona.

Paraattia komensi sotilaspiirin päällikkö evl R Mether. Kutsuvieraina olivat tilaisuudessa saapuvilla Vaasan reservilupseeripiirin, reservilupseerikerhojen ja reservialupseerien edustajat.

Joukot järjestyivät avonellon kasarin kentälle, ja klo 10 ne ilmoitettiin Pohjanmaan sotilasläänin komentajalle ev E Nuolimaalle, joka sitten tarkasti rivistöt.

Tämän jälkeen seurasi jumalanpalvelus, jossa puhui sotpast Onni Lönnroth. Hän mainitsi, että kansamme on pieni kansa, mutta se ei ole tuntematon kansa. »Historia kertoo, ettei kansan voima ole sen suuruudessa. Kansakunnan voima riippuu sen suhteesta ylläajalliseen totuuteen, siihen Herraan, joka johtaa kansojen vaiheita.»

Loppuvirren jälkeen puhui ev E Nuolimaa. Hän korosti puheessaan maanpuolustustyön ja -hengen merkitystä.

»Maanpuolustus ei ole yksinomaan puolustusvoimien asia, vaan koko kansan, sen jokaisen yksilön asia. Se on jokaisen kansalaisvelvollisuus. Puolustusvoimien tehtävänä on maamme aseellinen puolustus, sen koskemattomuuden ja puolueettomuuden turvaaminen. Monesti sanotaan, ettei meidän kannata ylläpitää puolustusvoimia. Tämä on väärää puhetta. Meillä on mahdollisuus kouluttaa ja aseistaa ensiluokkainen ja iskukykyinen armeija. Kansakunta, joka laiminlyö puolustuksensa, on tyhjiö. Meillä on mahdollisuus varustaa puolustusvoimamme kunnolla, jos vain on tahtoa ja halua uhrata siihen varoja. Viime aikoina tähän puoleen onkin kiinnitetty riittävästi huomiota. Myös maanpuolustushenki on viime aikoina kohonnut. Tämä osoittaa, että kansamme on perusjuuriltaan tervettä.»

Lopuksi rivistöt puhujan kehoituksesta kohottivat kolminkertaisen eläkönhuudon puolustusvoimille.

Jumalanpalveluksen jälkeen paraattijoukot suorittivat ohimarssin, jonka ev Nuolimaa otti seurueineen vastaan Korsholmanpuistikolla päälipputangon luona.

✱

10.6.62 vietettiin Sodankylässä maanpuolustusjuhlaa, johon Pohjanmaan Jääkäripataljoonan Aliupseerikoulu osallistui järjestämällä oman näyttelyosaston, jossa esiteltiin jalkaväen uusinta aseistusta. Tämän lisäksi suoritti AuK näytösluontoksen ylimenohyökkäyksen uusimmilla syöksyveneillä. Yleisömenestys oli valtava.

AuK viipyi Sodankylässä 13.7. saakka vartio- ja koulutustehtävissä. Olosuhteet koulutukseen olivat ihanteelliset. Miellyttävään toteamus oli paikkakuntalaisten vilpittömän ystävällinen suhtautuminen tulevaan joukko-osastoonsa.

✱

Ylimaan maatalousnäyttelyyn Lehtimäelle 4.—5.8. oli Pohjanmaan Jääkäripataljoona perustanut puolustusvoimain osaston, jossa esiteltiin uusimpia aseita ja taisteluvälineitä. Osasto sai paljon huomiota osakseen. Tasavallan presidentti Urho Kekkonen seurueineen kävi näyttelyosastolla.

Vahvennetun joukkueen ylimenohyökkäystä, jota

neljä Fouga Magisteria tuki lentorynnäköin, oli seuraamassa 7000—8000 henkeä.

Jääkärit vastasivat myöskin koko näyttelyalueen järjestelyistä. Osaston johtajana toimi kapt A Fasta lähimpänä apulaisenaan väp T Alakoski.

✱

Valajuhla 1.12. pataljoonassa sai tavallista juhliavammat puitteet, kun tilaisuuteen oli saapunut pataljoonassamme Terijoella palvellut, Kurikan kunnanvaltuuston puheenjohtaja, kansanedustaja Toivo Antila seurassaan Kurikan kunnanjohtaja Jouko Hietalahti ja kunnansihteeri Paavo Franssilla.

Kansanedustaja Toivo Antila piti puheen, jossa aluksi muisteli omaa varusmiesaikaansa pataljoonassa ja varttumistaan sen riveissä mieheksi ja kansalaiseksi. Hän totesi nykyajan jääkäripolven hyvin seuraavan perinteiden sille viitottamaa tietä.

Lopuksi puhuja kiitti Pohjanmaan Jääkäripataljoonan komentajaa ja henkilökuntaa edustamansa kunnan puolesta maanpuolustuksen hyväksi ja kansalaiskasvatuksen merkeissä tehdystä työstä.

Tämän jälkeen kansanedustaja Antila luovutti kuntansa vaakunan Pohjanmaan Jääkäripataljoonalle. Vaakunalahjoituksen otti vastaan pataljoonan komentaja evl O E Ylirisku, joka kiitospuheessaan totesi tämänkin käynnin osoittaneen, että pataljoonamme tunnustetaan olevan osan suomalaista yhteiskuntaa.

Puheensa jälkeen evl O E Ylirisku luovutti vaakunan pataljoonassa palveleville kurikkalaisille, väp Kaskelle ja jääk Orhaselle, jotka kiinnittivät sen ruokasalin seinällä olevaan, nyt jo varsin edustavaan vaakunakokoelmaan.

Samassa tilaisuudessa evl O E Ylirisku luovutti sotilasottelun suunnistuskilpailussa Neuvostoliitossa ensimmäisen sijan saavuttaneelle kers Pertti Haaparhjuulle puolustusvoimain pienoislipun.

✱

Puolustusvoimain komentaja, jalkaväenkenraali Sakari Simelius suoritti tarkastuskäynnin Pohjanmaan Jääkäripataljoonassa 18.1.63. Pitäpäivän aikana hän seurasi Aliupseerikoulun taistelukoulutuksen harjoitusta ampumaradan maastossa tutustuen samalla ampumarataan.

Pataljoonaan palattuaan kenraali Simelius oli läsnä 1.K:n sulkeisjärjestyksen harjoituksessa, sekä seuraamassa oppituntia Esikuntakomppaniassa.

Klo 15.30 pataljoonan päällystöt ilmoitettiin kerr Simeliukselle esikunnassa. Täällä Pohjanmaan Jääkäripataljoonan komentaja evl O E Ylirisku selosti Jääkäripataljoona 1:n Kilta ry:n toimintaperiaatteita ja luovutti samalla killan jäsenmerkin puolustusvoimain komentajalle.

✱

Jalkaväen Säättön plaketilla ovat kuluneen toimintakauden aikana tulleet palkituiksi:

- 9.5.62 vänr Esko Kangas, Tampere
- 9.5.62 kers Matti Tuoriniemi, Oulu
- 8.9.62 vänr Tarmo Pökkä, Kälviä
- 8.9.62 kers Pekka Kittilä, Teuva
- 9.1.63 vänr Tapio Valkeakari, Vaasa
- 9.1.63 kers Arvo Vikiö, Tyrnävä

Aliupseerilliton plaketin ovat saaneet ansiokkaasta palveluksestaan Pohjanmaan Jääkäripataljoonassa:

9.5.62 kers Matti Koski, Vaasa

8.9.62 kers. Eero Käckman, Oulu

9.1.63 kers Veljo Sillanpää, Vaasa

✱

Puolustusvoimain partioyhdistyksessä maaliskuussa -62 selviytyi Pohjanmaan Jääkäripataljoonan partio kolmannelle sijalle, jota on pidettävä hyvänä suoritukseksi.

Partiossa hiihtivät ltn P Eskeli (partion johtaja), kers E Tuomisto, opp Rauli Pekkala (Vähäkyrö) ja opp Lauri Saviluoto (Oulu).

Partion ampuminen varsinkin oli erinomaista, sillä jokainen partion jäsen rikkoi sääntöjen mukaiset neljä kiekkoa ensimmäisellä laukauksella.

✱

Partiosuunnistuskilpailu kesäkuussa kotiutuville jääkäreille pidettiin 6.6.62. Kilpailuun kuului yösuunnistustaival, 7 km, ja päiväsuunnistustaival, 12 km. Partioiden johtajina toimivat alikersantit.

Tulokset: 1) Alkk L Saviluodon partio, 3 K, 6.36,01, 2) alkk K Salmela, EK, 6.43,09, 3) alkk A Kollstaja, TkK, 6.52,12, 4) alkk T Tölli, TkK, 6.52,23, 5) alkk T Salkkonen, 1 K, 7.09,33.

Yksiköiden väliset tulokset (kahden partion yhteisaika): 1) TkK 13.44,35, 2) EK 14.46,31, 3) 1.K 15.34,43, 4) 3.K 17.24,14.

✱

Pesäpallossa Pohjanmaan Jääkäripataljoona näytti jälleen ilveksen kyntensä. 1.D:n mestaruudesta otettiin ratkaisutuotto 20.7.62. PohmJP:llä oli vastas- saan PohmTR, joka lyötiin juoksuin 30—0.

Puolustusvoimain mestaruudesta oteltaessa sai PohmJP vastustajakseen Kadettikoulun. Kadetit yllättivät aluksi hyvällä pelitaidollaan, mutta neljännessä vuoroparissa muuttivat jääkärit tilanteen 1—3 alkk Mäkelän ja kok Roiko-Jokelan taidokkailla lyönneillä, sekä jääk Luodon näpäyksellä tilanteeksi 4—3.

Päästyään »niskan päälle» painostivat jääkärit koko loppuajan — tulos 16—3.

Ilves-patsas tuli jälleen Vaasaan, nyt jo neljäs kerran. Pohjanmaan Jääkäripataljoona pelasi seuraavassa kokoonpanossa, joka samalla oli lyönti- järjestys: 1. jääk Yrjö Luoto 3-vara, Pyhäjoen Urheilijat, 2. jääk Tapani Virtala, polttaja, Vimpelin Veto, 3. jääk Paavo Sippola, 1-pesä, Vimpelin Veto, 4. vänr Markus Lakaniemi, lukkari, Vimpelin Veto, 5. alkk Paavo Mäkelä, koppari, Vimpelin Veto, 6. jääk Veikko Herranen, sieppari, Haapajärven Killat, 7. kok K Roiko-Jokela, 3-pesä, Kannuksen Urheilijat, 8. kok M Hakala, toinen polttaja, Lapuan Laaka, 9. jääk Heikki Hannukainen, 2-pesä, Nurmeksen Sepot. Vaihtopelaajana alkk Jouko Ranta, Nurmon Jymy.

✱

Jalkapallossa Pohjanmaan Jääkäripataljoona pelasi 19.7.62 Pohjois-Savon Prikaatin kanssa, jonka voitti komeasti 4—0.

Samana päivänä pelasivat Pohjan Prikaati ja Pohjanmaan Tykistörykmentti. Peli päättyi Pohjan Prikaatin voittoon 4—0. Seuraavana päivänä kamp-

pallivat Pohjan Prikaati ja Pohjanmaan Jääkäripataljoona 1.D:n mestaruudesta. Varsinainen peliaika päättyi tasatulokseen 1—1, mutta jatkoajalla Pohjan Prikaati pääsi yllättämään jääkärit, tulos 3—1.

PohmJP pelasi kokoonpanossa: Lahtinen, Lindholm — Vehkamäki, Talso — Jääskeläinen — Salonen, M Hakala — Viitanen, V Hakala — Saari — Nieminen.

✱

Vuoden rasittavin kilpailu, 100 km:n polkupyöräpartiosuunnistus, pidettiin 9.10.62. Matkan rasittavuutta lisäsi vielä n. 10 km:n korppitaival, jossa pyörä oli kuljetettava mukana. Välillä partio jakaantui kahteen osaan, joten partion johtajan henkilökohtainen suunnistustaito ja kestävyys eivät yksin ratkaisseet kilpailua. Lopputaivaleella suoritettu ammunta muutti vielä partioiden lopullista sijoitusta.

Joukkuekilpailun voitti AuK 13.51,34, 2) 2.K 14.25,13, 3) TkK 15.56,57, 4) 1.K 18.03,16.

Partiokohtaiset tulokset: 1) Kers E Tuomiston partio AuK, 6.18,20 (opp V Numminen, K Ilkka, M Karhunen, V Mäläskä, H Laukkonen, M Hakala, J Kaikkonen), 2) kers P Haapaharju, 2.K, 7.00,41, 3) kers H Nurkka, 2.K, 7.24,32, 4) ltn J Akerman AuK, 7.33,14, 5) kers O Lehto, TkK, 7.48,27, 6) yliv M Klippa, AuK, 8.01,34, 7) kers M Nikula, TkK, 8.08,30, 8) ltn N Mohell, 1.K, 8.18,00, 9) ltn P Auvinen, EK, 8.27,37, 10) vänr E Lehtimaa, 1.K, 8.45,16.

✱

Vaasalainen kersantti Pertti Haapaharju, joka palvelee Pohjanmaan Jääkäripataljoonassa, saavutti Tbilisissä, Neuvostoliitossa käydyssä sotilasottelun suunnistuksessa komean voiton. Haapaharjun voiton täydensi väpö Mauri Penttilä, mutta hänkin sai tunnustaa kers Haapaharjun 11 minuuttia paremmakseen.

11 kilometrin suunnistusrata sijaitsi Tbilisin kaupungista noin 40 km päässä. Rata oli erittäin ras-

Kers Pertti Haapaharju

Kovan kilpailun jälkeen maalissa

kas. Maaston korkeuserot olivat noin 200 metriä. Kalkki seitsemän rastia oli sijoitettu puistomaisen lehtimetsän keskellä oleville pienille luonnonniityille.

Kers Pertti Haapaharju teki tällä rasittavalla matkalla erittäin tarkkaa ja huolellista työtä. Esimerkkinä tästä voidaan mainita, että kolmanneksi tullut neuvostoliittolainen yllluutnantti V Golykov hävisi voittajalle noin 18 minuuttia.

✱

Pohjanmaan Jääkäripataljoonan yksiköiden välinen partiohihtokilpailu suoritettiin keskiviikkona, helmikuun 6. pnä. Erittäin jännittävässä kamppailussa peri voiton alikersantti T Korkeamäen johtama 1/1.K:n partio, jossa hiihtivät johtajan lisäksi jääkärit J Pietilä ja J Koivula sekä alik E Herranen. Voittajapartion ajaksi merkittiin 1.36,30.

Kilpailussa oli hiihdevä matka 17 km. Ammunta oli 11 km:n vaiheilla. Jokainen partion jäsen ampui kolme laukausta ja ampumamatka oli 150 metriä. Partiota kohti oli kolme taulua: yksi rintakuviotaulu ja kaksi 18 cm läpimitaltaan olevaa taulua.

Mainittakoon, että 12. sijalle tulleen partion eräs hiihtäjä joutui sujuttelemaan puolesta matkasta katkenneella suksella, mutta saapui sisukkaasti perille saakka.

Tulokset: Yksiköiden välinen partiohihtokilpailu: 1) 1/1.K, 1.36,30, 2) 1/TkK, 1.37,20 (kers Nikula, jääkärit Satokangas ja Nahkala sekä alik Alavaikko), 3) 1/AuK 1.38,07 (kers Tuomisto, oppilaat Petäjäjärvi, Korkatti ja Majava), 4) 2/AuK, 1.38,10 (kers Haapaharju, oppilaat Sammalniemi, Kukkohovi, Kukkola ja Ihlberg), 5) 2/1.K, 1.40,40 (korpr E Kilpeläinen, jääkärit H Rauhala ja V Malkamäki sekä

korpr M Timonlempi), 6) 1/2.K, 1.44,12 (ltu Kokkonen, jääkärit P Kilpimaa ja K Väitalo sekä korpr A Filppa), 7) 3/TkK, (aluk Luoto), 1.47,13, 8) 3/1.K (kers Kotanen) 1.49,09, 9) 2/2.K (aluk V Similä) 1.52,06, 10) 3/EK (aluk Laukkonen) 1.58,47, 11) 2/EK (aluk Österberg), 2.00,23, 12) 1/EK (aluk Kärki), 2.35,04.

Joukkuekilpailun tulokset: (kahden partion keski-aika kustakin yksiköstä) : 1) AuK, 1.38,08, 2) 1.K 1.38,35, 3) TkK, 1.42,16, 4) 2.K, 1.48,19, 5) EK, 1.59,35.

Vaasan kaupungin lahjoittamaan hopeamaljaan sai AuK toisen kiinnityksen.

✱

»Koukkaaajapatsas», jonka sodanalkaiset aseveljet lahjoittivat Pohjanmaan Jääkäripataljoonan yksiköiden väliseksi kiertopalkinnoksi todella arvokkaassa sotilaallisessa kilpailussa, meni syksyllä -62 TkKlle. Tämä yksikkö oli saavuttanut parhaan pistemäärän kolmessa arvokilpailussa; sotilaspertiohihto — suunnistusmestaruus- ja 100 km:n polkupyöräsuunnistuskilpailussa. Kiertopalkintoa puolusti 2. K.

»Liikkeenhaarikka», Sotakorkeakoulun lahjoittama kiertopalkinto, koristaa nyt kolmannen kerran AuK:n palkintokaappia. Palkinnon saa vuodeksi haltuunsa se yksikkö, joka sijoittuu parhaiten 100 km:n polkupyöräpartiosuunnistuksessa.

»Jääkärimaljaan», joka on Suomen Ruotsalaisen Kuorolaululiiton lahjoittama ja johon saa kustakin saapumiserästä nimensä paras ja mallikelpoisin jääkäri, ovat kiinnityksen saaneet:

9. 2. 62 korpr R Heikkilä 1.K
 9. 6. 62 korpr A Viljamaa TkK
 9. 10. 62 korpr M Mustonen TkK
 9. 2. 63 korpr E Iskulehto 2.K

☆

Kotiuttamisjuhlassa palkittuja varusmiehiä

9. 5. 1962 Kivjohtaja vänr Esko Kangas
 » kers Matti Tuorinlempi
 Krhjohtaja vänr Mauno Mäki-Petäjä
 Pst » kers Pentti Pyhähuhta
 Viesti » kers Bror Råholm
 Huolto » alik Jorma Mäkelä
 Autonkuljettaja korpr Markku Torala
 (Vanaja) korpr Onni Saukkonen
- Erityiset urheilulliset ansiot vänr Markus Lakankemi
8. 9. 1962 Joukkueenjohtaja upskok Lauri Kauranen
 Ryhmänjohtaja alik Kalervo Kangas
 Krhjohtaja upskok Vilho Eelis Lantto
 Pst » alik Taisto Olavi Tölli
 Viesti » upskok Tauno Kalevi Pökkä
 Huolto » alik Jussi Kalevi Niemistö
 Autonkuljettaja jääk Jouko Puuronen
 Vanaja-autonkuljettaja jääk Viljo Pekkala
9. 1. 1963 Kiväärijohtaja upskok Jaakko Antero
 Mertaniemi
 » kers Kari Aarne Kullervo
 Tilvis
 Krhjohtaja kers Timo Antero Ojalehto
 Pst » upskok Kauko Kalervo
 Yli-Anttila
 Huolto » kers Matti Vihtori
 Passiniemi
 Autonkuljettaja jääk Väinö Karjalainen
 » » Reijo Sotaniemi

☆

Jääkäreiden, joiden perinteitä pataljoonamme vaalii, arvokasohjelmainen jääkärijuhla pidettiin Alahärmässä 18. 2. 62.

Alahärmä oli saanut olla ensimmäisten Etelä-Pohjanmaan jääkäripäivien isäntänä. Päivä oli kuin kansamme tulevaisuuden ja vapaudenuskon neljä ja puoli vuosikymmentä sitten; väliin putosi taivaalta lunta, joskus taas pilkahti aurinko pilvien

lomitse antaen uskoa paremmista päivistä, vapaudesta ja itsenäisestä isänmaasta.

Päivän tilaisuuksissa nähtiin kutsuvieraiden joukossa jääkäreitä ja aktivisteja puolisoineen sekä heidän lisäksi mm Pohjanmaan Sotilasläänin komentaja eversti Eero Nuolimaa, Ilmasotakoulun johtaja everstiluutnantti Reino Turkki sekä Pohjanmaan Jääkäripataljoonan komentaja everstiluutnantti O E Ylirisku.

Juhlajumalanpalveluksessa saarnasi Lapuan hiipakunnan piispa Eero Lehtinen johdantonaan Luukkaan evankeliumin 17:17 sanat, jossa puhutaan kahdesta täysin vastakkaisesta asiasta; ansiottomasta palvelijasta ja ansiottomasta armosta. Saarnassaan hän mainitsi, että jääkärit olivat olleet oman alkakautensa palvelijoita ja jääneet ilman kiitosta ja huolenpitoa samoin kuin Vanhan Testamentin palvelijat, jotka itse asiassa olivat orjia, joille kiitosta ei koskaan annettu, suorittivatpa he tehtävänsä miten hyvin tahansa. Hän jatkoi: »Vaikka tämä maailma ei tekojanne tunnustaisikaan, on olemassa Jumala, joka tunnustaa».

Jääkärijuhlassa pitämässään juhlapuheessa everstiluutnantti Ylirisku lausui mm: »On jo korkea aika ryhtyä näkyvällä ja aktiivisella tavalla vaalimaan jääkäreiden työtä ja heidän muistoaan. Mistäpä olisikaan sitä parempi aloittaa, kuin täältä Alahärmästä, joka on kuin jääkäri liikkeen sydän. Ja missä jääkäreiden aate on saanut vastakaikua, siellä on myös sykähtänyt maanpuolustushenki. Aikojemme kuluessa maanpuolustustavat muuttuvat, mutta sen kohde — isänmaa — on aina sama. Vuosisatamme toisella vuosikymmenellä olivat synkät ajat, jotka te jääkärit hyvin muistatte. Mutta tuosta synkyydestä ja pimeydestä välähti kirkas valo, jääkäri liike.

Teidän, jääkäreiden, ratkaisunne oli suoraselkäisyyden näyte. Te näitte pienen mahdollisuuden kansamme vapauden tiellä suurten kansojen selvitellessä välejä. Alulle päässyt jääkäri liike levisi nopeasti, se oli parhain osoitus asianne oikeutuksesta. Isien uskolla, lasten kuuliaisuudella, työllä ja kärsimyksillä oli luotava usko oikeuksiin. Tätä oikeuden periaatetta lähtivät jääkärit toteuttamaan, eivätkä hetkeäkään epäröineet.

Urheilevan maakunnan urheilevaa joukko-osastoa

tervehtivät

SVUL:n Etelä-Pohjanmaan Piiri r.y.

Etelä-Pohjanmaan Urheilun Tukijat r.y.

Nyt näemme jälleen isänmaanrakkauden päivän kajoa. Nyt näemme maanpuolustuksen jälleen oikeassa arvossaan. Olemme löytäneet oikean isänmaallisuuden. Nyt nähdään puolustuslaitos itsenäisen maan ja kansakunnan palvelijana. Nuorempi polvi alkaa käsittää, että jatkuva itsenäisyytemme lunastaminen tapahtuu jokapäiväisellä, kovalla työllä. Uskon tämän olevan teille, jääkärit, lohdullista kuultavaa. Teemme teille kunniaa Jääkärimarssin sävelin.»

☆

Eläkkeelle siirtyi Pohjanmaan Jääkäripataljoonasta ...

Ylikersantti Johan Ragnar Knekt 5.3.62. Hänen täyttäänsä samana päivänä 50 v oli hänelle järjestetty lähtiläisilaisuus pataljoonan ruokasalissa, jossa puhui Pohjanmaan Jääkäripataljoonan komentaja everstiluutnantti Ylirisku, joka puheessaan kiitti palveluksesta eroavaa tunnollisesta palveluksesta. Ylikersantti Knekt oli palvellut pataljoonassa v:sta 1945 alkaen. Pataljoonan vuosipäivänä hänelle ojetettiin pienoislippu.

Kapteeni Heikki Mikael Taimi 8.9.62 täyttäänsä samana päivänä 50 v. Hänelle järjestettiin lähtiläisilaisuus Upseerikerholla, jossa upseerit rouvineen olivat palkalla. Pataljoonan komentaja kiitti häntä pitkäaikaisesta ja tunnollisesta palveluksesta pataljoonassa ja ojensi samalla hänelle pataljoonan pienoislipun. Kapteeni Taimi oli palvellut pataljoonassa v:sta 1944 alkaen, ensin joukkueenjohtajana, sitten 6 v:n ajan pataljoonan adjutanttina hoitaen samalla varuskunnan komendantin tehtävät sekä v:sta 1957 alkaen komppanian päällikkönä.

Sotilasmestari Eino Vanhanen saavutettuaan säädetyn eroamisiän. Hänelle oli järjestetty lähtiläisjuhla Alipäälystökerholla 8.12.62, jossa puhui pataljoonan komentaja everstiluutnantti Ylirisku kiittäen eroavaa luotettavuutta ja vastuuntuntoa osoittaen suoritetusta työstä. Sotilasmestari Vanhanen oli palvellut pataljoonassa jo sotien ajalta saakka, ensin esikuntaväpelinä ja viimeksi useiden vuosien ajan pataljoonan adjutanttin ja samalla varuskunnan komendantin tehtävissä. Pohjanmaan Sotilasläänin komentaja eversti Eero Nuolmaa kiitti varuskunnan puolesta ja luovutti samalla muistolahjan.

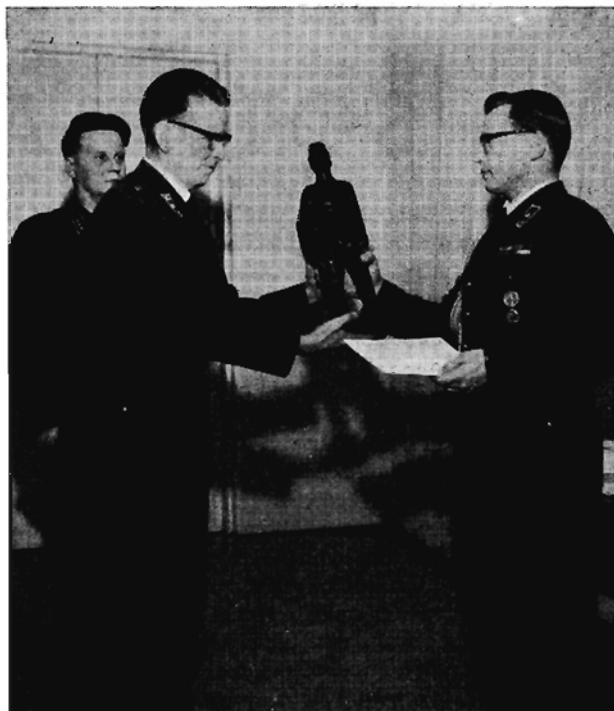
Pohjanmaan Jääkäripataljoonan lahjana luovutti pataljoonan komentaja sotilasmestari Vanhaselle pataljoonan pienoislipun.

Palveluksesta eronneet ovat meille palveluksessa tällä hetkellä oleville jättäneet itsestään esimerkiksi kelpaavan kuvan tunnollisesta, tinkimättömästä, oikeudenmukaisesta ja luotettavasta esimiehestä.

Etupyörälehti pyytää toivottaa onnea ja menestystä niissä tehtävissänne, joihin olette siirtyneet eroamisiän saavutettuanne.

SUOJELUMIES F

Jurvan sotaharjoituksessa pataljoonamme komentaja mittasi jääkäreitensä sotilaallisten tietojen määrää tenttimällä heiltä tilannetta, tehtävää jne. Tavattuaan jääkäri F:n ja tehtyään samat kysy-

Maj E V Järvilehto (oik.) luovutti evl O E Yliriskulle Oulun alaosaston Killalle lahjoittaman jääkäripatsaan. Taustalla kapt A Siltala.

JP 1:n Kilta sai Ouluun alaosaston

Jääkäripataljoona 1:n Killan Oulun alaosasto perustettiin 12.12.-62 Oulussa. Perustava kokous pidettiin varuskunnan upseerikerholla. Tilaisuudessa oli läsnä mm. 1.D:n komentaja kenri Tauno Kopra, Pohjan Prikaatin komentaja ev Veikko Suorsa, Jääkäripataljoona 1:n Killan puheenjohtaja evl O E Ylirisku ja sihteeri, kapt A Siltala sekä jääkkapt K Viitanen.

Kokouksen avasi maj E V Järvilehto, minkä jälkeen evl O E Ylirisku puheessaan palautti mieliin Jääkäripataljoona 1:n historiaa ja vaiheita sekä selvitti Killan historiaa ja tarkoituspäriä.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin maj E V Järvilehto ja sihteeriksi yliv T Mäntylä. Kokouksen päätös alaosaston perustamisesta Ouluun oli yksimielinen. Valittiin johtokunta, johon tulivat puheenjohtajaksi maj Järvilehto ja jäseniksi vänr P Angeria, väap K Markuksela, vänr E Saarela ja yliv T Mäntylä. Tilintarkastajiksi valittiin alik V Lyttinen ja väap O Hulkkonen.

mykset sai niihin tyydyttävän vastauksen, mutta kysytyään vielä jääk F:ltä, joka oli laittanut kaasunaamarinsa valmiusasentoon käskyn mukaisesti: »Jääkäri F, mitä suojelulla Teidän mielestänne tarkoitetaan?»

Hetken hiljaisuus — mutta sitten kirkastuivat jääk F:n silmät, ja vastaus tuli epäröimättä: »Herra everstiluutnantti — mennä poteroon ja ampua!» Ilkikuriset toverit antoivat tämän jälkeen jääk F:lle uuden nimen; — suojelumies F.

Aki

SOTAHARJOITUS

Käskey kävi: Karperöön! Alkoi ryhmänjohtajien ja kokelaiden kotiuttamissotaharjoitus. Kiitollinen liikuteltava oli AuK. Erotuomarimme Hermannin järjesti lentovoimat — matalasellaiset; me lensimme matalalentoa, nopeus kyllä olisi riittänyt lentäjälle kuin lentäjälle.

Vanhat kunnan majoitusvälineet kuljivat kevyesti mukana, kun lähdimme matkaan toivorikkaina teräksisen soturin perikuvina. Pää pystyssä — vaikka se ei näkynyt pakkausten takaa — ja pyörien kumit humisten Kokkolan tiellä ajoimme eteenpäin. Oikealle — vasemmalle — oikealle käännettiin, kunnes kukin osasto oli ryhmittymisalueellaan. Tuttu toiminta alkoi; puolustukseen ryhmittyminen, asemat valmiiksi, varmistukset, teltat pystyyn. Kiire — kiire! Lopuksi ruuan hakijat matkaan.

Annettiin tilanne ja jännitys kiristyi ja löyhtyi illan pimetessä. Teltoissa käytiin yöpuulle, kaminnoissa tuli hiipui, kunnes joku viluinen sytytti sen uudestaan. Ja yht'äkkiä pitkä pikakiväärin sarja sai eloa teltaan. Hälytys! Telta tyhjeni humauksessa. Jostain kuului kolaus — ja manaus; joku oli yön pimeydessä iskenyt päänsä suomalaiseseen kovaan metsäkuuseen. Hälytys oli ensimmäinen, mutta ei suinkaan viimeinen. Tilanteen muuttuessa alkoi taitelutoiminta.

Vihollisen maahanlaskujoukkoja oli päässyt pureutumaan maastoon. Hengitys polttavana ja vauhti hirmuisena kiisi polkupyöräjäno kohti havaittua vihollista. Matalalentovoimat jälleen liikkeellä; erillistä saapasta ei enää erottunut polkimella. Näkyi vain yhtenäinen ja kehän muotoinen saappaan kuva polkimien ringillä. Vauhdikas metsään meno tapahtui. Hetken kuului läähätystä, joka voimistui ryhmityessä. Viholliselle kävi kalpaten ja teltoille paluu tapahtui jo mukavammin. Miksi — oli saatu päänsilitystä. Kerran näinkin.

Tuskin oli juotu kunnan kahvit kun taas tuli käskey. Tällä kerralla emme »laskeutuneet» ennen kuin 3—4 km:n ajon jälkeen. Nyt ei tiedetty, missä vihollinen oli ja siitä otettiin selvä etenemällä hyökkäysryhmityksessä. Kun kosketukseen oli päästy, se myös pidettiin. Hurja taisto — nyt vahvahkoa vihollista vastaan — alkoi. Ilma oli täynnä sarjoja, laukauksia, tykistötulen keskityksiä, käsikranaatin lentoa, rynnäkköhuutoa, savua. Rynnäkököt seurasivat toinen toistaan, kunnes vihollinen ei enää näyttänyt jaksavan juosta. Kaksi — kolmekin kilometriä kesti hyökkäys ja sen aikana seurasi harmaa tihkusateinen taivas oppilaiden touhuja kastellen hitaasti, mutta väijäämättömän varmasti kaikki.

Vihollisen turvana näytti olevan kummallisia, valkoisella käsivarsinauhalla varustettuja miehiä, jotka aina rynnäkköämme jälkeen tekivät tyhjäksi kaiken huutamalla tuli-iskua ja heittelemällä paukkuja plikkuesineitä ympäriinsä. Miinakentät loihdittiin

kädenkäänteessä pysäyttelemään verenhimoiset hyökkäyksemme.

»Kaikki loppuu aikanaan» piti nytkin paikkansa. Viimein kuului harjoitus loppu ja paluu pyörille oli ripeätä kastuneesta niska- ja selkäpuolesta huolimatta.

Sodan loppunäytös, suuri, äänekäs ja dramaattinen tapahtui kasarmilla. Aiheena oli johtajan vaikeudet väsyneen joukon suhteen ja tuloksena oli vapaaehtoisten nuriseva lauma, jota äänensä ja miltei mielenterveytensäkin menettänyt oppilaspäällikkö kiiluvain silmin paimensi — kaminoiden puhdistuksessa!

KUOLLEET EIVÄT PUHU!

Sotaharjoituksessa Vähänkyrön maastossa sattui seuraava huvittava tapaus: Erään Kyrönjoen yli johtavan sillan toisessa päässä oli ensimmäisen yön aikana keltaisten kaksi vihaista vartiomiestä ja toisella puolella siihen illan kuluessa edenneen sinisten osaston kaksi vähintään yhtä vihaista miestä. Paikkakuntalainen vanhahko naishenkilö tuli keltaisten puolelta, mutta nähtyään vartiomiehet kysyi: »Saakos tuota siltaa myöten mennä yli, olisit asiaa toiselle puolelle?» »Kyllä vaan», vastasi vartiomies, ja jat-

VARATTU

Killan johtokunnan työsaralta

Jääkäripataljoona 1:n Kilta ry:n jäseneksi voi liittyä jokainen, joka on palvellut tai parhaillaan palvelee Pohjanmaan Jääkäripataljoonassa tai sen edeltäjissä, Jääkäripataljoona 1:ssä ja Polkupyöräpataljoona 1:ssä, kuten säännöissämme toisaalla käy ilmi. Jäseneksi liittyminen voi tapahtua käyttäen oheista tilillepanokorttia, josta sitä ennen irroitetaan jäsenkortiksi jäävä osa. Ne pataljoonassamme tai sen edeltäjissä palvelleet, joiden osoite ei ole tiedossamme ja joille emme sen vuoksi voi lehteämme toimittaa, voivat kääntyä suoraan sihteerin puoleen (kapt A Siltala, AuK/PohmJP, Vaasa) tai valtuuskuntamme jäsenten puoleen, joista pääosa ainakin jatkaa hyvältätoisesti toimintaansa valtuuskunnan jäsenenä tai yhteismiehenä.

Kuluneena vuonna valtuuskunnassamme toimineille pyydämme kohdistaa kiitoksemme heidän työstään kiltamme tarkoitukseen hyväksi. Kun uudet valtuuskunnan jäsenet valitaan vuosikokouksessa, joka kuluvana vuonna on vuosipäivämme aattona 10.3.63, tiedoitamme uusien valtuuskunnan jäsenten nimet kiertokirjeellä, joka ehtinee valmiiksi lehtemme postituspäiväksi.

Kilta on saanut lahjoituksina kuluneen vuoden aikana yhteensä vmk 18.000 seuraavilta henkilöiltä; yll Ilmari Römpötti, 5.000; mv Kalle Spinkkilä, 10.000; kapt Toivo Kannus 3.000. Kilta pyytää kiittää lahjoittajia. Jäsenmerkkimme on valmistunut ja ensimmäinen tilauserä on jo tullut myydyksikin. Valtuuskuntaan valituille lähetämme ensitilassa mallikappaleen. Sen myyntihinta on 3.50 nmk. Tilaukset pyydämme osoittamaan sihteerille. Sitä on saatavissa sekä ruuvi- että neulakiinnitteisenä. Tilauksia tehtäessä pyydetään mainitsemaan, kummalla kiinnikkeellä merkki halutaan.

Kiltamme on saanut ensimmäisen alaostonsa Ouluun, kuten toisaalla lehdessämme mainitaan. Johtokunta pitää suotavana, että tällaisia alaostotoja perustettaisiin muuallekin ja tulee antamaan tukensa tämänlaatuisille pyrkimyksille. Lähempiä

koi veitikka silmäkulmassaan, »se kyllä äsken räjäytettiin, mutta kyllä kai siitä pääsee». Kysyjä käveli sillan toiseen päähän varovasti etsien sitä räjäytettyä kohtaa, mutta ei sitä löytänyt. Nähtyään sillan toisessa päässä makuuasennossa vartiomiehen kysyi tältä: »Mikähän joulupukki tuolla toisella puolella oli, kun vältti siltaa räjäytetyksi, mutta eihän se mitään ollut?» Kysymys meni kuuroille korville. Kysymys uudistettiin — ei vielääkään vastausta. Hetken kuluttua puhkesi puhumaan äskeisen vartiomiehen kaveri, joka oli muutaman metrin päässä: »Se kaveri on ollut kuolleen yli puoli tuntia, sen tähden se ei voi puhua.» »Hyvän aika — kuollut, ja jätetty tuohon vain makaamaan», sanoi naishenkilö ja poistui kiireesti lähimpään taloon.

Hyvin osaansa näytellyt »kuollut» ei enää voinut pidättää nauruaan.

Aki

tietoja antaa killan sihteeri. Paikkakuntia, joissa Oulun lisäksi jäsenmäärä oikeuttaa ajatukseen, että järjestymisvaihe on selvästi käynnissä on luonnollisesti Vaasa, jossa on pataljoonan ulkopuolisia jäseniä yli kolmekymmentä, Lappeenranta, Forssa ympäristöineen, Peräseinäjoki, Laihia sekä varusmiespalveluksesta kuluneen ja alkaneen vuoden aikana vapautuneitten varusmiesten edustamat kotipitäjät ja kaupungit, joita on varsin lukuisasti. Viimeksi mainituissa tarvitaan kokoavaa ja liikkeellepanevaa voimaa, johon varmasti piankin löytyy kyllin tarjottavia henkilöitä, kun vain asiamme tulee tunnetuksi.

Erityisesti kiltamme haluaa esittää kiitoksensa Vaasan liikemiespiireille ja maanpuolustusväelle, jotka ovat auliisti antaneet tukensa Etupyörälehdelle ja tehneet mahdolliseksi sen jatkuvan ilmestymisen ja mikä tärkeintä, lehtemme on tämän tuen turvin voitu jakaa ilmaiseksi varusmiehille. Se on maanpuolustustyötä, joka suuntautuu kauaksi tulevaisuuteen ja jonka merkitys tämän päivän sektorista ei ole edes arvioitavissa.

Etupyörälehdessä seuraaviin numeroihin toivomme jäsenistömme lähettävän aineistoa. Näistä toimitus valikoi parhaat sekä julkaisee ne aikanaan. Julkaisuista kirjoituksista maksetaan johtokunnan hyväksymä palkkio. Niiden tulisi olla Etupyörän toimitussihteerillä viimeistään kaksi kuukautta ennen lehden ilmestymispäivää, ts tammikuun alussa ehtiäkseen sen vuoden Etupyörään.

OXFORD istuu mukavasti

OXFORD on helppohoitoinen

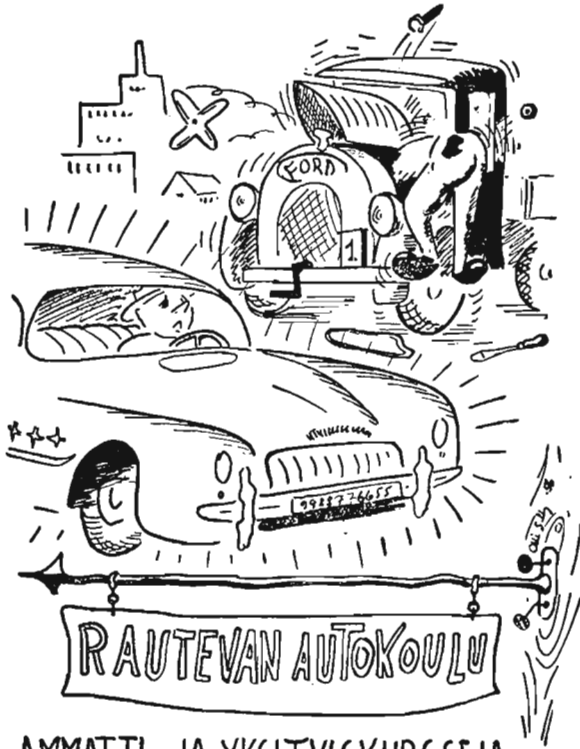
OXFORD on aina sileä

OXFORD kestää käytössä

OXFORD on

paitojen aatella

Valmistaja Paita-Tiklas

AMMATTI- JA YKSITYISKURSSEJA

VAASA, Pitkätatu 50, puh. 11188

**Syö
ITIKAN
makkaraa,
pysyt
kunnossa!**

OSUUSTEURASTAMO

ITIKKA

SEINÄJOKI

Tavaratalo

CENTRUM

*Suurin —
siksi edullisin!*

Perust.

1895

OY AINO LINDEMAN AB

Vaasa, puh. vaihde 14444

TUKKULIIKE

TUONTI- JA VIENTILIIKE

VAASAN KALAVERKKOTEHDAS

MALLASTEHDAS

KONEPAJA

**VAASAN
SUOMALAINEN SÄÄSTÖPANKKI**

auttaa — neuvoo — palvelee

**valitkaa
meiltä
uusi**

ASAVISIO

OULUN RADIO-TV

Kassatalo

KANSALLISKAUPPA OSAKEYHTIÖ SAMPO

Vaasa — Kristiina

**Tekstiili-, siirtomaa- ja maatalous-
alan tukkuliike**

KASARMIN KAUPPAYHTIÖ

 Oulu Hiukkavaara

Suosittelaa

Kantahenkilökunnan oma kauppa

●
Myymälät Oulussa ja Hiukkavaarassa

Suosittellemme

●
Myymälät:

Vaasassa — Seinäjoella
Lapualla — Kauhavalla

**VW-huolto
ja myynti**

Oy Vaasan Autotarvike Ab

Laturintie 2

**KAISERIN
kuvassa
KAISERIN
suosio**

Todella hyvältä televisiolta vaaditaan paljon. Tärkein vaatimus on, että kuva on ensiluokkainen. Kun kysytään länsi-

saksalaisen Kaiser TV:n suuren suosion salaisuutta, on helppo vastata: Kaiserin kuvassa Kaiserin suosio.

HANKKIJAJA
ja jäsenosuuskaupat

VAASANSEUDUN OSUUSKASSA

Vaasa

AUTOKOULU
WIKMAN & CO
BILSKOLA

KUKKAKAUPPA VIOLA
Keskusk. 3. Seinäjoki. — Puh. 21 293

F. R. Lindroosin Kauppapuutarha
Vaasa

MAAKUNTA-PAINO
Keskusk. 4, Seinäjoki.
Puh. 21 466—22 466

Pohjanmaan Kiinteistötoimisto
Österbottens Fastighetsbyrå

NAISTEN VAATETUSLIIKE
LEINO-KORPIKOSKI
Seinäjoki, Kauppakatu 6. — Puh. 21 073

Parturiniike Martta Lumme
Kauppap. 27. Vaasa. — Puh. 12 675

RANTALAN LAKKITEHDAS OY
SEINAJOKI

L Selkari Oy

YLLÄS-TUOTE
Laakso & Väisänen

VARATTU

VARATTU

E-P AUTO OY

Seinäjoki. — Puh. 22 374, 22 275

ILKKA

Seinäjoki, puh. 21730

Heikin Kukkakauppa

Seinäjoki. — Puh. 21 063

METSÄLIITTO

SEINAJOEN PIIRITOIMISTO
Puh. 21665

URHEILUVÄLINEITÄ
EDULLISESTI

tukuttain ja vähittäin

RINTAMÄEN URHEILULIIKE

Seinäjoki — Puh. 21 432

KUVA-TYÖ

Vaasanpuistikko 4 - Puh. 14177

Valokuvausalalla 10 v:n kokemus

"Suosituin Sotilaskuvaamo"

AUTOKORJAAMO M. TAIJALA

Seinäjoki, Valtionk. 12
Puh. 22 580

Todellista
saunailoa

Vaasan Saunasaippualla

Vaasan Saippua Oy

Etelä-Pohjanmaan Maanviljelysseura

Seinäjoki Kauppakatu 5
Puh. vaihde 21 720

**Erikoisherkkuja
tai arkiruokaa**

- kysykää aina

**POHJANMAAN LIHAN
tuotteita.**

**TUKKU-
*Tulimaa Oy***

V a a s a - Vaihde 16 570

**SUOMEN
VÄRI- ja
VERNISSA-
TEHDAS OY.**

HUONEKALUJEN

edullisin ostopaikka

Suoritamme
myös korjauksia

 HUONEKALUMIES
Kauppapuistikko 15
VAASA - Puhelin 11577

*Jääskeläinen
Oy*

**MIESVÄEN ERIKOISLIKE
VAASA**

T:mi
F:ma

J. HÄNNINEN

•
K. EKMAN & CO

T-SIIPPI AINA HYVÄ AJONEUVO

Euroopan parhaista osista yksilöllisesti käsin koottu T-SIIPPI-pyörä kestää yhtä hyvin suuret rasitukset kuin suuret vaatimuksetkin.

Meiltä saatte todella hyvän ajoneuvon: ostakaa T-SIIPPI-polkupyörä tai mopedi. Vuoden todellinen takuu.

TERÄS OY

eri puolilla
Suomea asiakas-
kauppiainen

LUJUUS JA KÄTEVYYS

yhdistyy jääkärienkin käyttä-
mässä — Rahkolan valmista-
massa — kenttälapiossa

Se soveltuu myös siviilikäyttöön
autolapioksi, camping- ja erä-
retkien varusteeksi y.m. tarkoi-
tuksiin

Saatavana rauta-alan liikkeistä
kaikkialla maassa, kuten mui-
takin valmisteitamme.

Muita tuotteitamme:

- Lappioita teräs- ja alumiinilevystä
- Erilaisia kuokkia
- Metsänhoitotyövälineitä
- Puutarhatyövälineitä
- Rakennustakeita
- Luistimia:

"SPEED JUNIOR"-lastenluistimia

"SPEED"-hockeyluistimia

"ROYAL"-kaunoluistimia

Oy RAHKOLA Ab

V A A S A


~~~~~  
**VAASAN  
KIRJAKAUPPA OY**  
~~~~~

Vaasan matto — laatu matto

VAASAN MATTO OY

Puh. 14 469

●
●
●
●
●
VAASAN PUUVILLA OY —

VASA BOMULL AB

VAASA

— POHJANMAAN VALTALEHTI

**TAVARAMERKKI JOKA
TAKAA LAADUN**

VAASA PUH. 14 371